

SPLIT CENTAR SVITA

Program stranke CENTAR
za lokalne izbore za
grad Split 2022.

Ivica Puljak
ZA GRADONAČELNIKA

<centar>

Lipanj 2022.

SPLIT CENTAR SVITA

Ovo je program stranke CENTAR za lokalne izbore za grad Split 2022. godine, a predstavlja ažuriran i unaprijeđen program za lokalne izbore 2021. godine. Program je intelektualno vlasništvo stranke CENTAR.

Split, lipanj 2022.

ZAVRŠETAK 19. STOLJEĆA.....	4
STRATEGIJA RAZVOJA I NOVI GUP	4
GRAD S NAJBOLJIM STANDARDOM OBRAZOVANJA U HRVATSKOJ.....	5
SVEUČILIŠTE KAO PARTNER; CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE	8
CENTAR KULTURE I KREATIVNIH INDUSTRIJA	8
AKTIVNI GRAĐANI „NAJSPORTSKIJEGR GRADA NA SVITU“	13
STANOVI ZA NAJAM	14
SAVJETODAVNI REFERENDUMI	16
POSEBNA BRIGA O RANJIVIM SKUPINAMA GRAĐANA.....	16
DUGOVJEČNOST NIJE PROBLEM, NEGO POTENCIJAL ZA RAZVOJ DRUŠTVA.....	17
NOVI CENTAR ZA AUTIZAM	18
EKOLOGIJA I KLIMATSKE PROMJENE.....	19
MARJAN JE BIO I UVIJEK ĆE BITI PONOS SPLITA	19
ODVAJANJE OTPADA NIJE URBANA LEGENDA, VEĆ ĆE POSTATI STVARNOST	21
PLAŽE, MORSKI I OBALNI DIO GRADA SPLITA.....	21
ZAŠTITA I OŽIVLJAVANJE STARE GRADSKJE JEZGRE	23
KOMUNALNI RED NIJE MIT	23
SREDITI PROMET, IZGRADITI GARAŽE I PARKIRALIŠTA – SVE SE MOŽE KAD SE HOĆE	24
SPLIT JE GRAD BICIKLII!	25
PAZAR, PEŠKARIJU I PAZARIĆI U KVARTOVIMA	26
ŽNJANSKI PLATO – KAD BUDE DOBAR ZA GRAĐANE, BIT ĆE DOBAR I ZA GOSTE.....	26
CENTAR MODERNE EKONOMIJE I TURIZMA	27
IT CENTAR SVITA	30
GRADSKA UPRAVA NA USLUZI GRAĐANIMA, PODUZETNICIMA I GOSTIMA	32
AMBICIOZNA KAMPANJA PRIJAVA NA EU FONDOVE.....	34
GRADSKA IMOVINA KAO INSTRUMENT RAZVOJA GRADA	35
REORGANIZACIJA I RACIONALIZACIJA GRADSKIH PODUZEĆA.....	35

Stranka Centar upravljala je gradom Splitom od 7. lipnja 2021. do 8. travnja 2022. godine. Kroz to vrijeme pokazali smo kako se upravlja odgovorno i s brigom za javni interes. U ovom kratkom razdoblju implementirali smo mnoge stvari iz programa „Split centar svita“, s kojim smo pobijedili na izborima. Program smo sada osvježili. Bez razbacivanja praznim obećanjima, iskreno i realno procijenili smo što se može ostvariti u sljedeće tri godine mandata, a naveli smo i neke od projekta koji su dugoročni i realni za mandat iza toga.

Za sve građanke i građane Splita sigurno vrijedi izraz „Split centar svita“, jer je naš lijepi i dinamični grad u našim srcima i mislima zaista centar svita. Ali, pred nama je još jako puno posla da Split zaista postane pravi centar Dalmacije i centar regije koja mu gravitira, da postane prava metropola Mediterana, a u nekim segmentima i svjetski relevantan grad. Nije to posao za jednu vlast, za jedan ili više mandata gradonačelnika. To je posao za cijelu jednu generaciju. Taj posao treba započeti. Mi smo, zajedno s građankama i građanima Splita, već pokazali da je moguć početak jedne nove ere, novog odnosa prema građanima i gradu, prema našim gostima i svima koji s nama žele dijeliti dobro i ono manje dobro. To je odnos partnerstva i povjerenja, otvorenosti i tolerancije, optimizma i nade, odgovornosti i aktivnosti, jer samo slobodni i aktivni ljudi mogu stvarati nove vrijednosti. Takav odnos smo razvijali u proteklih deset mjeseci, pokazali smo da je moguć jedan novi i drugačiji smjer za razvoj Splita. Sada od građana tražimo podršku da nastavimo tim smjerom, s još većom podrškom, kako bismo mogli realizirati sve zacrtane projekte i ideje.

Za nas grad nije građevinsko poduzeće i priča isključivo o zgradama i dizalicama. Grad prvenstveno čine ljudi koji u njemu žele živjeti. Neki od ranog djetinjstva do starije dobi, neki povremeno, ali često, a neki samo kratko. Naša osnovna ambicija je da za sve njih Split bude grad s najboljom kvalitetom života, grad iz kojeg ljudi neće poželjeti otići i nikada se ne vratiti, nego grad u kojeg se ljudi uvijek vraćaju i u kojem ostaju živjeti i stvarati.

U programu koji slijedi vidjet ćete mnoštvo ideja koje će vam izgledati optimistično, možda i preoptimistično. Ali to je upravo jedan od ciljeva našeg društvenog djelovanja: vratiti građanima optimizam i nadu da se stvari mogu mijenjati, da Split zaista može postati moderna metropola Mediterana, grad ugodnog života za sve svoje građane i goste. Zbog toga ćemo pokrenuti seriju diskusija, tribina, sučeljavanja i debata o raznim problemima i idejama, od najjednostavnijih do kompleksnih ideja i globalnih izazova, poput klimatskih promjena, umjetne inteligencije, nanotehnologije, zdrave hrane, obnovljivih izvora energije, autonomnih vozila ... Split je uvijek bio ambiciozan grad. U zadnjim desetljećima je veliki dio te ambicije izgubio. Vrijeme je da tu zdravu ambiciju vratimo.

Mi ćemo svoje znanje, energiju, iskustvo, vrijeme i energiju usmjeriti da Split postane čist i uredan, ekološki osviješten grad, s održivim i modernim gospodarstvom, moderan i tehnološki napredan, s tolerantnim i otvorenim građanima ponosnima na svoju kulturu i povijest.

Ova program nastao je u interakciji s građanima, uz sudjelovanje stručnjaka iz raznih područja. Napisan je u namjeri da služi kao polazna točka za upravljanje gradom kojeg volimo i za kojeg želimo da postane centar svita. Ne mislimo da je ovo što slijedi u tekstu nepromjenjivo. Sve što smo napisali, sve što radimo sada i što ćemo raditi u gradu podložno je preispitivanju, kritiziranju, diskusiji i promjenama, kad god je to u interesu građana i grada. Pozivamo vas na suradnju, jer mi samo ne možemo puno, a zajedno s građanima možemo sve.

ZAVRŠETAK 19. STOLJEĆA

Svi građani grada Splita moraju imati pristup čistoj vodi, a svi objekti u gradu moraju imati sustave odvodnje. To su standardi 19. stoljeća, kojeg građani drugog po veličini grada jedne europske zemlje moraju imati na početku 21. stoljeća. Velike projekte izgradje pročištača pitke vode i sustava odvodnje kroz projekt aglomeracije, koje vodi tvrtka Vodovod i kanalizacija, nastavit ćemo puno odgovornije i brže, te ćemo smanjivati velike gubitke u sustavu, kako bi kvaliteta i cijena usluge za građane bila primjerena.

Izvor Jadra je svojom kvalitetom pitke vode pravi biser Dalmacije i kao takvog ga treba štiti i zaštititi. Napaja četiri grada – Split, Solin, Kaštela i Trogir, te nekoliko općina, među kojima Podstranu i Klis. Kloriranjem pitka vode udovoljava uvjetima sanitarne ispravnosti vode za javnu uporabu. Međutim, oduvijek je uočeno da postoje razdoblja u godini kada se pojavljuje mutnoća, te je ona osobito visoka nakon dugih razdoblja suše - razdoblja bez oborina, kada u kratkom razdoblju padne velika količina oborina. Nagada se da je tome uzrok pojava kaverni i krškom području kroz koje velika količina oborina naglo uđe u podzemlje te sa sobom ponese mutnoću koja se potom pojavi i na izvoru Jadra. Gradska tvrtka Vodovod i kanalizacija ishodila je lokacijsku dozvolu za uređaj za kondicioniranje vode kojim bi se trebao riješiti problem kvalitete pitke vode na području cijelog grada Splita.

Aglomeracijom Split - Solin je planirano da se 85% korisnika priključi na javni sustav odvodnje. Time bi se trebao riješiti problem kanalizacije za veliki dio građana koji nisu spojeni na javni sustav odvodnje. Posebno se to odnosi za mjesto Žrnovnica, čime će se značajno povećati kvaliteta života građana.

Naravno, ovo stanje i dalje nije zadovoljavajuće, jer će i dalje 15% korisnika ostati van sustava javne odvodnje, u područjima istočnih kvartova (Mejaši, Šine, Kamen, Stobreč ...), te primjerice Institut na Marjanu. Mi ćemo rješa-

vanje ovih preostalih 15% korisnika postaviti kao jedan od prioriteta našeg rada, i do kraja mandata osigurati da svi korisnici imaju sustav odvodnje. Time bismo iza sebe ostavili 19. stoljeće i svim građanima osigurali osnovne prednosti moderne civilizacije – pitku vodu i kanalizaciju.

STRATEGIJA RAZVOJA I NOVI GUP

Jedan od prioriteta je završetak strategije razvoja grada, koja se sada nalazi u fazi izrade akcijskog plana. Strategija se izrađuje u partnerstvu sa Sveučilištem u Splitu i svim zainteresiranim dionicima te će predstavljati najvažniji dokument za razvoj Splita do 2030. godine. Izradili smo urbanističku politiku grada Splita za razdoblje od 2021. do 2026. godine, kroz koju smo definirali i započeli proces izrade novog GUP-a, kroz participativni model svih dionika, uz poštivanje najviših stručnih standarda. U međuvremenu smo pokrenuli izmjene postojećeg GUP-a, kojim ćemo ga uskladiti sa zakonom i osigurati početak projekata od javnog interesa.

U tijeku je izrada „Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine“ koja bi trebala biti najvažniji strateški dokument za razvoj grada u sljedećim desetljećima. Do sada su završeni analiza stanja i SWOT analiza, napravljena online anketa s ciljem prikupljanja mišljenja građana i te je usvojen strateški okvir koji se sastoji od opisa prioriteta, ciljeva, mjera i pokazatelja. Sada je u tijeku izrada akcijskog plana, nakon čega slijedi javna rasprava i konačno usvajanje od strane Gradskog vijeća. Mi ćemo ubrzati izradu strategije s ciljem njenog završetka do kraja godine. U proces izrade smo uključili građane i struku, kroz diskusije, tribine i debate, kako bi strategija bila zaista sadržajna i životna, a ne samo još jedan neproduktivni dokument.

Izradili smo urbanističku politiku grada Splita za razdoblje od 2021. do 2026. godine, kroz koju smo definirali i započeli proces izrade

novog GUP-a, kroz participativni model svih dionika, uz poštivanje najviših stručnih standarda. Ponovno smo pokrenuli javnu ustanovu Zavod za prostorno uređenje grada Splita, koji će biti jedan od nositelja urbanističke politike. Kroz izradu novog GUP-a, posebnu pažnju ćemo posvetiti gradskim projektima Istočne obale, Kopilice, Starog Hajdukovog placa, Poljuda, Brodarice, Duilova i Sportskog centra istok, zbog njihovog strateškog značenja za budućnost grada. Smatramo da moraju oslikavati ambiciju Splita da bude centar Dalmacije i cijele regije koja mu gravitira. Za sportske gradske projekte Stari Hajdukov plac, Poljud, Brodarica i Sportski centar istok raspisat ćemo zajednički anketni natječaj, kroz koji će se dugoročno riješiti infrastruktura splitskog sporta (zajedno s prostorima streljane u Stobreču, teniskih terena na Firulama i okoliša male dvorane na Gripana).

Dok se izrađuje novi GUP, već smo pokrenuli izmjene postojećeg GUP-a, kojim ćemo ga uskladiti sa zakonom, dodatno zaštititi Marjan i osigurati početak projekata od javnog interesa (primjerice, garaže), kao i dovršiti mnoge započete, a nikad završene projekte (najčešće dovršetak gradskih prometnica).

GRAD S NAJBOLJIM STANDARDOM OBRAZOVANJA U HRVATSKOJ

Na kraju drugog mandata Split će biti grad s najboljim standardom obrazovanja u Hrvatskoj. Sva djeca će imati mjesta u vrtiću uz najbolje materijalne, odgojne i obrazovne standarde, sve škole će biti u jednoj smjeni i imati dvorane, sva djeca će imati topli obrok u školama. Ambiciozan, ali dohvatljiv cilj. U prvom mandatu ćemo izgraditi novu školu na Kili, Centar za autizam i vrtiće u nekoliko kvartova, a u drugom novu školu na Sirobuji i Korešnici.

Odgoj i obrazovanje djece su najvažnije stvari u jednom društvu. Najbolji gradovi svijetu su najbolji upravo po standardu obrazovanja. Split je, nažalost, jedan od najgorih gradova u Hrvatskoj po standardu obrazovanja. Kako mi nismo samo kritičari, bez argumenata, priznajemo da je bivša vlast napravila određene pomake, poput dovršetka škole Žnjan-Pazdigrad, nadogradnji školi Pujanki, Mejaši, Kamen-Šine i Brda i uvođenja produženih i cjelodnevnih boravaka u nekoliko škola. Da bi se zaostajanje nagomilano tijekom godina nadoknadilo, trebat će uložiti još veće napore i sustavnim radom našoj djeci omogućiti najbolje moguće obrazovanje.

Naša ambicija je velika: u dva mandata gradonačelnika sve škole u Splitu biti će u jednoj smjeni, sve će imati dvorane i sva djeca će imati topli obrok u školama. Ovo je europski standard, kakav naša djeca zaslužuju. Time će se najprije povećati kvaliteta cijelog odgojno-obrazovnog procesa, djeci osloboditi vrijeme za dodatne aktivnosti u školama u poslijepodnevnim satima, a roditelji i djeca će provoditi kvalitetnije i sadržajnije vrijeme zajedno. U državnom planu oporavka iz europskih fondova predviđena su sredstva za škole u jednoj smjeni, ali da bi se ta sredstva povukla potrebno je izraditi projekte i planove. To ćemo mi napraviti kvalitetno i na vrijeme, kako bismo efikasno iskoristili i europske fondove i gradska sredstva.

Grad Split ima 29 osnovnih škola, od kojih je 7 u jednoj smjeni, 20 u dvije, a dvije škole rade u tri smjene. Rad škola u tri smjene je prava nacionalna sramota. Ali i sramota za jedan grad. 21 škola ima dvorane, a 8 nema. Đaci na školi u Mertojaku tjelesni radi u atriju. Kad to vidite, ne možete ostati ravnodušni. To je još jedna nacionalna i gradska sramota. Produženi i cjelodnevni boravak postoji u 16 škola, ali samo 8% učenika pohađa te programe. Ovaj podatak je također nacionalna i gradska sramota.

Obrazovanje nisu samo zgrade, nego su još važniji ljudi. Mi ćemo, zajedno s državom i drugim fondovima, osigurati sredstva za nas-

tavak programa pomoćnika u nastavi, uvesti programe kontinuiranog usavršavanja nastavnika, podržati postojeće i uvesti dodatne sadržaje, uvesti građanski odgoj u škole te posebnu pažnju posvetiti i nadarenim učenicima.

Do kraja 2022. godine pronaći ćemo lokacije za izgradnju nove škole na Kili i novog Centra za autizam, te izraditi projekte za početak gradnje ovih škola. Do kraja mandata škole će se izgraditi. Škola na Kili će rasteretiti škole na Mejašima, te će ona preći na rad u dvije smjene, i školu Žnjan-Pazdigrad, koja će se vratiti na jednosmjenski rad. Više se nikada neće dogoditi ovo što se dogodilo na Kili: napravio se cijeli novi kvart, a tek onda, za par godina se napravila ambulanta, vrtić još nije proradio, a izgradnja škole nije niti započela. Mi ćemo i ambulantu i vrtić i školu graditi zajedno s novim kvartovima. Zatim ćemo dograditi škole Ravne njive – Neslanovac, Stobreč, Lučac i Meje, napraviti dvorane u školama Pujanke, Sućidar, Manuš i Stobreč, za što već postoje projekti. Dvoranu za školu Mertojak smo stavili kao prioritet te ćemo do kraja godine riješiti imovinsko-pravne odnose i izraditi idejni projekt, nakon čega slijedi realizacija. U sve škole ćemo uvesti produženi ili cjelodnevni boravak, izgraditi kuhinje i osigurati topli obrok. Do kraja prvog mandata ćemo izraditi projekte i prijaviti se za državne i EU fondove za škole u jednoj smjeni.

U drugom mandatu ćemo izgraditi tri nove škole. Prvu na području kotara Sirobuja, gdje smo već krenuli s otkupom zemljišta, kako bi se rasteretila škola Kamen-Šine, a također predviđjela izgradnja novih stanova na područjima Kamena, Šina i Sirobuje. Druga škola bi se započela graditi na širem području Kopilice, jer se predviđa urbanizacija ovog područja, a škole se trebaju raditi paralelno s novim kvartovima. Treća škola će se izgraditi u novom naselju POS-ovih stanova na Korešnici. Zatim će se dograditi druge škole, sagraditi nove dvorane ili obnoviti stare, nastaviti s povećanjem obuhvata djece u cjelodnevnim boravcima. Na kraju drugog mandata će se ostvariti naš ambi-

ciozni cilj: sve škole u Splitu biti će u jednoj smjeni, sve će imati dvorane i sva djeca će imati topli obrok u školama. Split će za 8 godina biti grad s najboljim standardom obrazovanja u Hrvatskoj. Veliki je to cilj, neće biti lako ostvariti ga, ali sve što u životu vrijedi je teško i treba vremena. Mi se tog velikog rada i tog napora ne bojimo.

Do kraja prvog mandata ćemo izgraditi tri nova vrtića (Pujanke, Kila i Pazdigrad) i rekonstruirati vrtić Rusulica. Time će sva djeca imati svoje mjesto u vrtiću i jaslicama. Za vrtiće Pujanke, Kila i Rusulica završili smo arhitektonsko-urbanističke natječaje, a za vrtić na Pazdigradu (s podzemnom garažom za stanovnike kvarta) dovršava se idejno rješenje. Do kraja drugog mandata izgradit ćemo nove vrtiće na Sirobuji i Stobreču, u naselju Korešnica, te u sklopu bolnice i sveučilišta.

Povećat ćemo obuhvat djece i kvalitetu ovih programa te smanjiti veličinu odgojnih grupa. Osigurat ćemo financijska sredstva za realizaciju prava odgajatelja iz novog kolektivnog ugovora, te ćemo i dalje raditi na povećanju standarda odgajatelja. Osigurat ćemo stručnu potporu za izradu EU projekata.

Osim navedenih projekata i programa, u sferi obrazovanja ćemo raditi i na povećanju i ujednačavanju kvalitete odgoja i obrazovanja u cijelom gradu, na povećanju ugleda učitelja i cijelog sustava odgoja i obrazovanja u društvu te na razvoju modernih škola i prijava na EU fondove. Radit ćemo na poboljšanju plaća zaposlenika, da bi se i u tom segmentu oslikala ambicija Splita za najboljim standardom obrazovanja. Neka od ideja koje ćemo realizirati navedene su dalje u tekstu.

Povećanje i ujednačavanje kvalitete odgoja i obrazovanja u cijelom gradu

- Poboljšanje standarda prehrane u vrtićima i školama.
- Osiguravanje jednakih uvjeta odgoja i obrazovanja u svim dijelovima grada.
- Smanjivanje nejednakosti u pristupu i uključenosti aktivnim mjerama odgojno-obrazovne politike na razini grada.
- Poboljšanje suradnje stručnih suradnika

od vrtića do srednjih škola radi bolje pripreme za dolazak djece s teškoćama u nove redovne sustave, skupine i prelazak u srednju školu.

- Provođenje programa emocionalne pismenosti u vrtićima i školama kao oblik prevencije nepoželjnih ponašanja kroz razgovor o osjećajima, osvještavanje osjećaja i ispravno reagiranje na pojavu neugodnih osjećaja, razvijanje empatije itd.
- Organiziranje Tjedna splitskih škola kroz koji bi se škole bolje integrirale u zajednicu. Učenici bi izašli u zajednicu i kroz razne projekte zajedno sa svojim susjedima gradili odnos povjerenja i brige za svoju bližu zajednicu. Kroz taj tjedan bi cijeli grad bio obilježen odgojem i obrazovanjem. U tom tjednu bi sve ustanove bile besplatne i otvorene za učenike (kazališta, fakulteti, muzeji, kina, tvrtke ...), a učenici bi mogli zabiti penal na Poljudu, ili pogoditi tricu na Gripama ...
- Osnivanje stalne koordinacije ravnatelja svih vrtića i osnovnih škola na području grada i organiziranje redovnih mjesečnih sastanaka s gradskom upravom, što smo već započeli

Povećanje ugleda učitelja i cijelog sustav odgoja i obrazovanja u društvu

- U svom političkom djelovanju jasno ćemo pokazivati da su odgoj i obrazovanje veoma važni u društvu. Gradonačelnik će u svom mandatu posjetiti sve odgojno-obrazovne ustanove u gradu, porazgovarati s djecom, učiteljima i osobljem, te i tako pokazati da su odgoj i obrazovanje važni.
- Snažna depolitizacija ravnateljskog i učiteljskog zanimanja. Članove školskih odbora i upravnih vijeća vrtića izabrali smo na javnom pozivu. Dalje ćemo osnaživati uloge školskih odbora, kroz osnivanje posebnog ureda za koordinaciju školskih odbora, kao i organiziranje njihove dodatne edukacije.
- Aktivne mjere podrške sustavu mentorstva u razdoblju pripravnništva odgojno-obrazovnih radnika.
- Financijska podrška stručnom

osposobljavanju odgojno-obrazovnih radnika.

- Podrška i obrazovanje učitelja za primjenu tehnologija u procesu učenja i poučavanja.
- Održavanje posebnih sjednica Gradskog vijeća na temu obrazovanja za 21. stoljeće.

Razvoj modernih škola i prijava na EU fondove

- Postavljanje odgojno-obrazovnih ustanova kao centara za cjeloživotno učenje i središte učenja zajednice poticanjem programa javnih potreba i različitih programa za djecu, roditelje i ostale građane.
- • Uspostavljanje posebnog fonda za financiranje projekata iz obrazovanja, kroz koji će se izraditi registar projekata za prijavljivanje na europske i svjetske fondove.
- • Izrada kurikuluma novih predmeta/ sadržaja na razini grada koji bi se provodili u vrtićima i školama – Informatika, Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj, Domaćinstvo, Životne vještine i upravljanje karijerom, Zdravstveni odgoj i obrazovanje, Humanizam za male, Financijska pismenost, Tehnika u svakodnevnom životu i društvu, Poduzetništvo, Biomedicina, Tehnologije budućnosti, Kreativno izražavanje, Medijska pismenost ...
- • Programska sredstva za aktivno povezivanje visokoškolskih i znanstvenih ustanova te dječjih vrtića i škola kod darovite djece i mladih te djece i mladih s poteškoćama.
- • Aktivne mjere povezivanja sportskih udruga, vrtića i škola za povećanje sudjelovanja u rekreativnim sportskim aktivnostima.
- • Povezivanje odgojno-obrazovnih ustanova s umjetničkim ustanovama i udrugama, knjižnicama na zajedničkim programima, razvoju kreativnosti, inovativnosti, poduzetništvu u kulturi i umjetnosti.

SVEUČILIŠTE KAO PARTNER; CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE

Sveučilište će imati središnju ulogu u razvoju grada, a svaki odrasli građanin će imati pristup nekom od programa cjeloživotnog obrazovanja.

Sveučilište i znanstvene institucije predstavljaju najveći razvojni potencijal grada. Sveučilište s oko 25 000 studenata i njihovih profesora je najbolje sveučilište u Hrvatskoj, te jedno od najboljih u ovom dijelu Europe. Pored toga te znanstvene institucije koje djeluju na prostoru grada imaju znanje i znanstveni kapital koji je akumuliran, ali nedovoljno iskorišten. Kroz partnerski odnos sa studentima, zaposlenicima i upravama pokrenut ćemo novu snažnu fazu razvoja grada utemeljenog na znanju i stručnosti.

Zajedno sa Županijom splitsko-dalmatinskom te svim općinama i gradovima koje gravitiraju Splitu, osnovat ćemo Zakladu za znanost iz koje ćemo financirati znanstvene projekte i znanstvene novake. Na takav način ćemo izraditi i registar projekata, koje ćemo dalje prijavljivati na međunarodne izvore financiranja.

Umrežit ćemo sve svjetske stručnjake porijeklom iz Splita i omogućiti razmjenu ideja i iskustava s našim stručnjacima. Osnovat ćemo stalnu koordinaciju gradske uprave i sveučilišta te obvezati na mjesečne sastanke i praćenje procesa stvaranja partnerskog odnosa u razvoju grada. Neke gradske prostore ćemo ustupiti studentima, a neke dati u najam po povoljnim uvjetima, kako bismo poboljšali studentski standard. Izradit ćemo bazu znanja s idejama građana u koju ćemo upisati sve ideje i projekte za poboljšanje života u gradu i razvoj grada, te subvencionirati razvoj tih ideja kroz seminarske i diplomske radove studenata.

Ustupanjem gradskih prostora pomoći ćemo postojeće i poticati osnivanje novih

studentskih klubova i društava, po uzoru na klubove koji su postojali u Splitu, kao i na klubove koji postoje u drugim sveučilišnim središtima u Hrvatskoj i svijetu.

Zbog strateškog značaja za razvoj grada ponudit ćemo sveučilištu financiranje Katedre za urbanizam, na kojoj će se obrazovati i razvijati stručnjaci iz područja urbanizma, kako bismo osigurali dugoročno kvalitetne kadrove.

Posebnu pažnju ćemo posvetiti razvoju sustava cjeloživotnog obrazovanja, u kojeg ćemo povezati javne ustanove, škole, sveučilište i institute. Zbog činjenice da je cjeloživotno obrazovanje prepoznato kao jedan od prioritet programa financiranih iz europskih fondova iskoristiti ćemo ta sredstva da svaki od odraslih građana ima pristup nekom od programa.

CENTAR KULTURE I KREATIVNIH INDUSTRIJA

U segmentu kulture dovršit ćemo Dom mladih, koji će postati centar alternativne kulture i aktivnosti mladih, po uzoru na Rijeku izradit ćemo projekt "Dječje kuće" - centra kulture i kreativnosti za djecu, te pronaći financiranje za njegovu realizaciju. Rekonstruirat ćemo kino Bačvice i tvrđavu Gripe i osnovati „Muzej Dioklecijana“, kao dio Muzeja grada Splita. Kroz posebne programe u kulturi, od Splita ćemo stvarati mediteranski centar kreativnih industrija. U okviru gradskog projekta Stari Hajdukov plac, planirat ćemo izgradnju druge scene HNK-a i prostora za tradicijsku kulturu (Jedinstvo, Filip Dević, Brodosplit, Mandolinsko društvo Sanctus Domnio, Glazba Split) te pronaći model njihove dugoročne održivosti. Kroz posebne programe u kulturi ćemo od Splita stvarati mediteranski centar kreativnih industrija.

Glavni ciljevi naše kulturne politike su:

- Afirmacija procesa demokratizacije, demonopolizacije i decentralizacije u kulturi, kulturnom stvaralaštvu, inovacijskim

pristupima, kulturnoj raznolikosti i potenciranje važnosti novih tehnologija u stvaralaštvu i komunikaciji.

- Osnaživanje nezavisne kulturne i kreativne scene i njihove važnosti.
- Kulturalno mapiranje grada u svrhu kulturne i kreativne decentralizacije, pojačavanje nazočnosti umjetnosti u javnom prostoru i njene dostupnosti široj javnosti.
- Produženje turističke sezone kvalitetnom i osmišljenom kulturnom ponudom, podizanje kvalitete javnih manifestacija i podrška novim kreativnim projektima.
- Valoriziranje djelatnosti i programa izvanproračunskih korisnika.
- Dovršit ćemo u potpunosti Dom mladih, koji će postati centar alternativne kulture i aktivnosti mladih. Ohrabruje činjenica da su sadašnji korisnici Doma mladih vrlo aktivni na prijavi i realizaciji europskih projekata, čime su stekli znanje i iskustvo na temelju kojih se može nastaviti razvoj projekta Doma mladih.
- Po uzoru na Rijeku izradit ćemo projekt "Dječje kuće" - centra kulture i kreativnosti za djecu, te pronaći financiranje za njegovu realizaciju.
- Afirmacija i promocija povijesnih i prirodnih lokaliteta, sa svim svojim resursima - prostornim, materijalnim, logističkim i ljudskim, za proizvodnju filmova i TV serija te privlačenje stranih produkcija. Pokrenuli smo osnivanje „Ureda za film“ pri Centru Zlatna vrata.
- Kao što smo rekli u dijelu programa izrade strategija razvoja grada i novog GUP-a, jedna od ideja koja bi se mogla realizirati u prostoru Istočne obale je prenamjena zgrade Dalmacijavina u Muzej mora ili Muzej pomorstva Dalmacije. Cijeli taj zapušten i devastiran prostor, koji je brojnim turistima prvi kontakt sa Splitom, pretvorio bi se u javni kulturni sadržaj koji ne bi bio samo u funkciji turizma, već bi imao znanstvenu i obrazovnu funkciju. Na navedenom mjestu nalazio bi se reprezentativan akvarij, postav sadašnjeg Pomorskog muzeja, malakološka zbirka Prirodoslovnog muzeja, zbirka koralja, eksponati maketa brodova izgrađenih u splitskom škveru, a svoje mjesto u Muzeju imala bi i regionalna mala brodogradnja,

kao i svjetski uspjesi splitskih sportaša u jedrenju i veslanju. Cijeli taj prostor zgrade Dalmacijavina s budućim uređenim parkom na Katalinića brigu, svjetionikom i spomenikom Neznamom pomorcu treba sagledati kao cjelinu koja će biti na korist i građana i turista. Premještanjem postava Pomorskog muzeja iz tvrđave Gripe oslobodio bi se prostor za eventualnu izgradnju ljetne pozornice i druge namjene. Naravno, ovo su samo ideje, a konačna realizacije će ovisiti o ishodu izrade strategije, novog GUP-a i anketnog natječaja za Istočnu obalu.

U svrhu ostvarenja ovih ciljeva razvit ćemo i osigurati osnovne financijske, organizacijske, infrastrukturne i druge uvjete nužne za provedbu programa javnih potreba u kulturi te razvoj kreativnih industrija integracijom životnog, stvaralačkog i radnog prostora u tolerantnom i inspirativnom okruženju raznolikih mogućnosti. Kreativne industrije su ujedno i nositelji inovacija i pokretači inovacija u drugim sektorima. Time je ostvarena ne samo kvaliteta življenja lokalnog stanovništva, nego i ekonomski razvoj velikog broja ostalih djelatnosti koje su prateći dio kulturne industrije (ugostiteljstvo, turizam, trgovina ...) ili sami spadaju pod kreativne industrije (arhitektura, dizajn, film, glazba, mediji, programiranje ...).

Dalje u tekstu navodimo mjere kojima ćemo provesti našu kulturnu politiku:

- Promocija važnosti kulturnih i kreativnih industrija te ICT-a kao vrlo važnih gospodarskih čimbenika, nositelja inovacija i pokretača inovacija u drugim sektorima, te shvaćanje njihovog potencijala za pokretanje i održivost gospodarstva.
- Demokratizacija ustanova u kulturi i kadrovanje Vijeća u kulturi i Upravnih vijeća ustanova u kulturi kroz poštivanje Zakona o upravljanju javnim ustanovama. Ovo smo već proveli kroz imenovanja preko javnog poziva. Analiza rada i nadležnosti postojećih vijeća u kulturi te, po potrebi, osnivanje novih i restrukturiranje postojećih vijeća u kulturi

u svrhu prepoznavanja projekata koji se bave inovativnim, multidisciplinarnim i urbanim pristupom kulturi, te platformi i novih modela upravljanja prostorima u kulturi. Osigurati da vijeća imaju završnu riječ kod dodjele sredstava programima, a kriteriji za dodjelu sredstava moraju biti transparentni i unaprijed poznati te se prema njima trebaju podnositi i izvještaji o utrošku sredstava.

- Uspostava transparentnog i kompetentnog tijela nezavisnih stručnih i iskusnih kulturnih i turističkih djelatnika koje će evaluirati prijave na javni natječaj za organizaciju glavnih i najvećih gradskih manifestacija kao što su doček Nove godine, Splitski festival, Splitski Krnjeval, proslava dana svetog Dujma itd. Na njih trebaju biti primjenjivani stroži kriteriji evaluacije kvalitete s obzirom na vrlo veliki broj korisnika i publike na takvim manifestacijama i činjenicu da su one ogledalo grada Splita, a imaju i veliki turistički potencijal. Cijeli ovaj proces ćemo u potpunosti depolitizirati.
- Uvođenje mogućnosti višegodišnjeg (do tri godine) financiranja manifestacija koje svojom kvalitetom značajno doprinose kulturnom životu grada i omogućavanje njihovog dugoročnog planiranja, razvoja i rasta. U istom kontekstu i vremenskom okviru, redovito revidiranje statusa udruga od posebne važnosti, uvođenje mogućnosti prijave novih udruga za višegodišnje financiranje te izdvajanje budžeta potrebnog za financiranje njihovog hladnog pogona i programa iz budžeta za nezavisnu scenu. Inzistiranje na stručnoj evaluaciji prijavljenih projekata te poštivanje zakona i propisa u smislu da svaki proračunski korisnik mora na godišnjoj razini opravdati dobivena sredstva te dostaviti detaljnu evaluaciju odrađenih projekata i obračun troškova za proteklu godinu. U suprotnom, zaustavlja se isplata već odobrenih sredstava (u slučaju višegodišnjeg financiranja) ili onemogućuje prijava na natječaje za javne potrebe u kulturi.
- Revizija poslovanja i sanacija duga Hrvatskog narodnog kazališta te iznalaženje načina da se sredstva koje

HNK troši koriste razmjerno što više za proizvodnju programa i što je moguće manje za hladni pogon.

- Poticanje i iznalaženje dodatnih načina financiranja kulturnih potreba – kroz fondove, sponzorstva, državne poticaje, olakšice u poslovanju, sudjelovanje korisnika, itd. Partnerski odnos grada sa svim akterima kulturne i kreativne industrije.
- S obzirom da područje grada Splita, ali i bliže i dalje okolice, ima vrlo visok broj sunčanih dana u godini, te izvanredne vanjske lokacije za snimanje najrazličitijih vrsta filmova i serija, treba pokrenuti izgradnju (ili prenamjenu nekog već postojećeg prostora – hangari, bivše tvornice i sl.) filmskog studija koji će moći koristiti lokalne, nacionalne i strane produkcije u proizvodnji filmova i serija. Eventualno, ovisno o projekciji brzine ostvarenja ovog projekta, prije toga kroz neku kulturnu instituciju čija je djelatnost film osigurati kvalitetnu opremu za potrebe snimanja koja se trenutno sva dovozi iz Zagreba. Paralelno ali i neovisno o tome, osnivanje lokalnog filmskog ureda kojemu je cilj promidžba ovog lokaliteta (sa svim svojim resursima - prostornim, materijalnim, logističkim i ljudskim) za proizvodnju filmova i TV serija. Ured mora biti popunjen stručnim kadrovima i raditi potpuno neovisno, to jest stručno i samostalno donositi odluke koji filmovi, festivali i produkcije će se sufinancirati iz sredstava budžeta ureda. Ukoliko se ovaj ured i ova organizacija postave kvalitetno i ispravno, s vremenom mogu donositi i vlastite prihode koji se onda opet ulažu u produkciju i proizvodnju, a istovremeno omogućavati punjenje gradskog budžeta potrošnjom i prirezima. Direktna i indirektna korist će se multiplicirati vrlo brzo: produkcije koje dolaze ovdje snimati će koristiti lokalne resurse - ljudske, tehničke, smještajne, ugostiteljske, zanatske, kreativne, administrativne, zabavne itd., zapošljavaju se ljudi na povremenim (i zanimljivim) poslovima, a posredno, u konačnici imamo i neprocjenjivu turističku promidžbu Splita,

Dalmacije i Hrvatske. Primjer serije „Game of Thrones“ je najbolji dokaz za to.

- Pojačavanje nazočnosti umjetnosti u javnom prostoru i razvijanje kulture u svakom gradskom kotaru u dodiru s građanima. Otvoreni javni prostori trebaju biti mjesta na kojima se stvara, prezentira i živi umjetnost u različitim formama, poput likovnosti, skulpture, performansa, street arta, sviranja, pjevanja i slično. Na primjer, prisutnost likovnosti se može izvesti postavljanjem montažnih ili stalnih panoa (city lights) na Rivi (u dogovoru s autorima arhitektonskog rješenja) ili u Marmontovoj ulici te u gradskim kotarevima u kojima će se u ljetnom periodu održavati izložbe u tjednom ili dvotjednom ritmu (u centru grada) ili u mjesečnom (u kotarevima). Cilj je približavanje likovne umjetnosti javnosti i edukacija građana i turista, a može se razmisliti i o sličnom konceptu u autobusima gradske tvrtke Promet. Na sličan način iznaći rješenja i mogućnosti i za ostale umjetničke forme.
- S obzirom da ICT tehnologije mogu pomoći u dostupnosti kulturnog sadržaja najširem krugu javnosti i ta infrastruktura je već sada sastavni dio kulturalne infrastrukture, treba nastojati da što više ustanova aktivno koristi internet, mobilne tehnologije, aplikacije, društvene mreže i druga sredstva novih tehnologija. Pritom disperziranje kulturne ponude ne smije nikako značiti umanjivanje kvalitete i snižavanje razine kriterija. Stvarni napredak je, kao i u obrazovanju, odgajanje publike koja će željeti knjigu, dramu, izložbu, operu i koncert.
- Snažna podrška vizualnoj umjetnosti na razini cijelog grada: podrška akcijama i festivalima koji umjetničkim intervencijama oslikavaju prazne i zapuštene zidove u gradu artistskim grafitima i muralima, pogotovo onima koji imaju internacionalnu komponentu, te poticanje oplemenjivanja praznih zidnih površina likovnom umjetnošću. Ideja je uljepšati grad i da, u suradnji s umjetničkom akademijom i gostujućim umjetnicima, što više budućih murala, grafita i crteža imaju i relevantnu umjetničku vrijednost. Ovdje se ne misli

samo na najvidljivije zidne površine na glavnim prometnicama i u centru grada, već apsolutno i na sve kotareve, pa čak i slijepe ulice u rubnim kvartovima.

- Poticati međusektorsku, lokalnu, nacionalnu, regionalnu i međunarodnu suradnju i stvaranje mreže partnerstva u svrhu kulturne razmjene, kreiranja novih vrijednosti i novih inspiracija. Time će lokalni korisnici kulturnih manifestacija dobiti uvid u Europske i svjetske trendove, a lokalna kulturna produkcija će dobiti mogućnost prezentacije u drugim sredinama i plasman na međunarodnu kulturnu scenu. Krajnji efekt će biti pozicioniranje Splita kao mediteranskog centra kulture, dobar uvid lokalne publike u kulturna dostignuća drugih nacija te na kraju razvoj multikulturalnosti i tolerancije u društvu.
- Promocija događanja koje grad financira ili sufinancira, kao pomoć organizatorima u njihovoj postojećoj promociji. Putem vlastitih kanala pomagati da projekti koje grad potpomaže dođu do što većeg broja potencijalnih korisnika. Svakako ispitati i druge mogućnosti te snažno pomagati projekte i na druge načine osim direktno financijskih – kroz omogućavanje besplatnog korištenja lokacija i resursa za produkciju, smještaj sudionika, kroz tehničku i infrastrukturnu podršku, kroz suradnju s policijskom upravom i točno definiranje uvjeta korištenja pojedinih lokacija (problem buke i prekidanja manifestacija na nekim lokacijama) i slično. Aktivan i partnerski odnos grada sa svima koji proizvode nove vrijednosti u kulturi.
- Aktivna afirmacija grada i lokaliteta prema novim ili već etabliranim glazbenim festivalima. Festival Ultra dokazuje multipliciranu korist cijele zajednice, ali također ukazuje i na nedostatak sličnih kvalitetnih manifestacija drugih glazbenih smjerova – pop, rock, jazz, tradicionalna i sve ostale vrste glazbe. Ti festivali ne moraju biti veličine i magnitude Ultra, ali moraju doprinijeti neophodnoj disperziranosti i raznovrsnosti žanrova i ponude. Posebno raditi na organizaciji ovakvih događanja

van glavne turističke sezone.

- Razmotriti preraspodjelu sredstva i nastojati povećati iznose koji se ulažu u filmske i glazbene festivale jer su ti iznosi trenutno nedovoljni i praktično simbolični, što nikako nije prihvatljivo ako se uzme u obzir da su to djelatnosti koje su u modernoj kulturnoj produkciji najpropulzivniji i najpoželjniji projekti, s vrlo visokim interesom publike.
- Snažno apliciranje na EU fondove u svrhu nastavka projekta obnove i dovršenja Doma mladih, projekt još jedne, veće koncertne dvorane od one u Tončićevoj ulici, očuvanje stare gradske jezgre i svih ostalih lokacija od kulturno-povijesne važnosti.
- Raspodjela gradskih prostora umjetnicima, kulturnjacima, kreativcima i udrugama javnim natječajem na određeni vremenski rok u svrhu osiguranja infrastrukture i radnog prostora za njih. Osigurati da su korisnici prostora u partnerskom odnosu s gradom na način da cijena najma tih prostora ne može biti po komercijalnim modalitetima, a svako ulaganje u prostor od strane korisnika se vrednuje kao ulaganje u nekretninu koje joj podiže vrijednost ali ostaje u vlasništvu grada.
- Izgradnja „street ride parka“ za sportove na ulici (bicikli, skejtovi, role, parkour ...) jer ove aktivnosti imaju veliki potencijal, pogotovo turistički s obzirom na broj mladih turista – backpackera koji posjećuju Split. Ovakvi parkovi su rijetkost čak i u Europi, a ovakva infrastruktura omogućava i organizaciju festivala i natjecanja u ekstremnim sportovima koji su neizostavni dio moderne, urbane kulture.
- Stvaranje kvalitetnih obrazovnih programa iz područja kulture i kreativnih industrija prvenstveno poticanjem tješnje suradnje i uspostavljanjem čvrstih partnerskih odnosa između kulturnih i obrazovnih institucija, ponajviše predškolskih, osnovnih i srednjih škola, osmišljavanjem zajedničkih kulturalnih programa za djecu i mlade. Time će se postići viša razina edukacije i interesa mladih za kulturu i umjetnost

te povećati broj korisnika kulturnih manifestacija, a možda ih čak i inspirirati za odabir područja umjetnosti, kulture i kreativnosti kao vlastitog životnog usmjerenja. Istovremeno, Grad u suradnji sa Sveučilištem treba potaknuti otvaranje stručnih studija kulturalnog menadžmenta, upravljanja kulturnim resursima i održivog razvoja te tako postojećim djelatnicima u kulturi, ali i svim ostalim zainteresiranima, omogućiti osposobljavanje i dodatno educiranje.

AKTIVNI GRAĐANI „NAJSPORTSKIJEG GRADA NA SVITU“

Split će biti grad u kojem su sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje i način života svih njegovih građana, a vrhunski sportski rezultat je posljedica mudrog planiranja i ulaganja, te sustavnog i stručnog rada. Naš glavni cilj je povećanje postotka stanovnika uključenih u organizirane tjelesne aktivnosti u okviru sustava sporta, s naglaskom na djecu i mlade. Također ćemo iskoristiti izvrsnost i inovativnost kompetentnih i poduzetnih stručnjaka i znanstvenika u području kineziologije, zdravlja i sporta u cilju unaprjeđenja sustava tjelesnog vježbanja i sporta. Podržavat ćemo trenutni oblik upravljanja Hajdukom, u kojem navijači imaju ključnu ulogu u razvoju kluba. Za košarkaški klub Split ćemo pronaći strateškog partnera, a grad Split će zadržati kontrolni paket. Obnovit ćemo stadion na Poljudu.

Mi Split vidimo kao Grad u kojem su sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje i način života svih njegovih građana, a vrhunski sportski rezultat je posljedica mudrog planiranja i ulaganja, te sustavnog i stručnog rada.

Naš glavni cilj je povećanje postotka stanovnika uključenih u organizirane tjelesne aktivnosti u okviru sustava sporta, s naglaskom na djecu i mlade. Također želimo iskoristiti izvrsnost i inovativnost kompetentnih i poduzetnih stručnjaka i znanstvenika u području kineziologije, zdravlja i sporta u cilju unaprjeđenja sustava tjelesnog vježbanja i sporta.

Dalje u tekstu navodimo mjere kojima ćemo provesti našu kulturnu politiku:

- Uspostavit ćemo analitičko-informacijski sustav sporta Grada Splita te unaprijediti sustav pravne regulative, planiranja, financiranja i programske kontrole trošenja sredstava u okviru Programa

- javnih potreba u sportu Grada Splita.
- - Uredit ćemo postojeće te izgraditi nove sportske objekte s ciljem što ravnomjernije dostupnosti tjelesnog vježbanja i sporta a u svim gradskim kotarevima.
- Unaprijedit ćemo sustav stručnog rada, zdravstvene skrbi i znanstvenog pristupa u sportu Grada Splita, unaprijediti i prepoznatljivost "sporta za sve" (sportske rekreacije, sporta osoba s invaliditetom, školskog i studentskog sporta) kao sustava masovnog bavljenja sportom, uspostaviti i razvoj projektnog pristupa unaprjeđenju vrhunskog i profesionalnog sporta kao prepoznatljivog brenda grada Splita.
- Pokrenut ćemo medijske kampanje i organizirati edukacijske aktivnosti s ciljem promicanja važnosti sporta i tjelesnih aktivnosti za zdravlje, unaprijediti postojeće i osmisliti nove modele financiranja sustava sporta i tjelesnog vježbanja, te stvoriti pretpostavke za financiranje sporta iz različitih programskih područja gradskog proračuna (socijalna skrb, zdravstvo, obrazovanje i sl) i EU fondova.
- Osmislit ćemo model sportskih vaučera kao alata za izravnu podršku uključivanju što većeg broja djece i mladih u sport i tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje.
- Iskoristit ćemo i povezati postojeće znanstvene i stručne kapacitete visoko obrazovnih ustanova, gradske službe za sport, splitskog saveza sportova kao krovne sportske udruge, s entuzijazmom i znanjima sportaša i stručnih djelatnika u sportskim klubovima. Zatim ćemo izraditi model i povezati izdvajanja za sport s aktualnim stanjem i mogućnostima proračuna.
- U okviru sustava Gradske uprave ustrojiti ćemo efikasnu i proaktivnu međusektorsku organizacijsku jedinicu koja će koordinirati sve aktivnosti vezane za poboljšanje kvalitete života i unaprjeđenja zdravlja kroz sustavno uključivanje i bavljenje tjelesnim vježbanjem i sportom.
- U cilju unaprjeđenja stručnosti rada i kontinuiteta u području sporta i tjelesnog vježbanja smanjit ćemo utjecaj politike

na odluke vezane za stručna pitanja u ovom području.

- Donošenju odluka o organizaciji velikih sportskih priredbi ili gradnji objekata prethodit će jasna i nedvosmislena procedura tijekom koje će se izradom analize troškova i koristi dokazati javni interes Grada.
- Preciznije ćemo definirati što se može smatrati vrhunskim sportskim rezultatom te propisati sportski standard vrhunskih sportaša kako bi se najkvalitetnije u sustavu sporta dodatno potaknulo u smjeru rezultatske i zdravstveno usmjerene izvrsnosti.

Na kraju, ali ne najmanje važno, jako je važno da se odrede strateški pokazatelji kojima će se pratiti realizacija aktivnosti za koje se troše proračunska sredstva.

Podržavat ćemo trenutni oblik upravljanja Hajdukom, u kojem navijači imaju ključnu ulogu u razvoju kluba. Podržavat ćemo i evoluciju ovog modela koji doprinosi povećanju kvalitete upravljanja. Dobar primjer je ideja Hajdučke zajednice koja će iznjedrili najbolje kandidate za nadzorni odbor. To nam daje garanciju da će Hajduku ići bolje i ostavlja prostor da može dosta napredovati na sportskom planu. Također smo svjesni da je potrebno puno strpljenja da bi se taj napredak pokazao. Aktualnoj upravi zato treba dati dovoljno mira, prostora i vremena da ostvari dobre sportske rezultate koji svi priželjkujemo, uz našu punu podršku.

Za košarkaški klub Split ćemo pronaći strateškog partnera, a grad Split će zadržati kontrolni paket. Na takav način ćemo osigurati dugoročnu perspektivu klubu i značajno povećati kvalitetu košarke u našem gradu.

Obnoviti ćemo stadion na Poljudu. Obnovili smo zatečeni projekt, prijavili se za sredstva iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te razradili i druge mogućnosti za financiranje, poput ITU mehanizma ili financijskih instrumenata EU-a. Ovakvo važan projekt digli smo na visoku razinu prioriteta. Zaključivanje financijske konstrukcije i početak obnove očekujemo kroz sljedećih godinu dana.

STANOVI ZA NAJAM

Izradili smo model izgradnje stanova za dugoročni najam, kako za mlade, tako i za starije, te za socijalno ugrožene kategorije građana, prema modelima najboljih europskih zemalja, poput Nizozemske. Započet ćemo u realizaciju dvaju projekata, na Brdima i Šinama, kroz koje će se model testirati, a zatim primijeniti i na stanove u projektu Korešnica, gdje se planira više od 1100 novih stanova te na drugim lokacijama na zemljištima u javnom vlasništvu. Ovakve stanove planirat ćemo u gradskom projektu Kopilica.

Viske cijene nekretnina u Splitu su zaista veliki problem za sve naše sugrađane, a posebno za mlade ljude koji kreću u samostalan život. S druge strane, to je posljedica hrvatskih specifičnosti i činjenice da mnogi ljudi u Splitu vide perspektivu za svoj život i rad. Osim mladih obitelji koje želimo ohrabriti na život u Splitu, treba voditi i računa o mladim ljudima iz Splita koji se žele osamostaliti i započeti život neovisan o roditeljima, studentima koji su završili studije u Splitu i želimo ih ohrabriti da ovdje započnu svoj profesionalni život i doprinose razvoju grada, kao i mladim stručnjacima koje želimo privući da dođu u Split i ovdje rade i stvaraju. Svima njima je velika prepreka nedostatak stanova za iznajmljivanje, njihova skupoća i nestabilnost tržišta.

Ovaj problem predstavlja jedan od najvažnijih problema za budućnost Splita i mora se ozbiljno rješavati na više frontova: poticajnom stanogradnjom stanova za dugoročni najam, po uzoru na najbolje zemlje Europe, kao što je Nizozemska, te stvaranjem puno boljih uvjeta za razvoj poduzetništva i gospodarstva, kako bi mladi ljudi mogli imati dostojna primanja i tako zaradili za svoju nekretninu. Splitu najviše od svega treba zdrava ambicija i optimizam, da iskoristi potencijal svojih građana i njihovu želju da u Splitu žive i stvaraju.

Neki od mehanizama koji su na raspolaganju gradonačelniku su ustupanje gradskog zemljišta, smanjivanje ili odricanje od komunalne naknade, financijske garancije i pomoć

gradske administracije i gradskih tvrtki u izradi projekata za moderne oblike financiranja.

S obzirom na veličinu i važnost problema u ovom trenutku proučili smo najbolje prakse izgradnje socijalnih stanova različitih europskih zemalja s bogatim tradicijama, kako bismo u što prije pripremili projekte i krenuli u realizaciju izgradnje stanova za iznajmljivanje, za različite kategorije građana, s naglaskom na stanove za mlade, za starije i za socijalno ugrožene skupine građana.

RAVNOMJERNI RAZVOJ CIJELOG GRADA

Ravnomjerno ćemo razvijati sve gradske kotareve i mjesne odbore, koji će postati pravi centri gradskoga života, s kulturnim, edukacijskim, sportskim, zdravstvenim i ekološkim sadržajima. Posebna pažnja će se posvetiti istočnim kotarevima i Slatinama, kao dijelovima grada koji su dugi niz godina zanemarivani. Udvostručit ćemo sredstva za kotareve i mjesne odbore, organizirati edukacije za upravljanje te uspostaviti namjenski fond za kompetitivne projekte.

U našoj viziji „Splita centra svita“, kotarevi i mjesni odbori su inicijatori, organizatori i koordinatori raznih edukativnih, kulturnih i sportskih, zdravstvenih i ekoloških aktivnosti u skladu s potrebama svojih stanovnika. Svaki dio grada ima javne prostore za organizaciju društvenih aktivnosti, kao i dovoljno zelenih površina, zatvorenih i otvorenih igrališta za djecu i odrasle. Zajedno s kotarskim vijećima građani sudjeluju u odlučivanju i oblikovanju aktivnosti i izgleda svog kotara.

Kroz interakciju građana i kvartovskih policajaca učiniti ćemo kotar mjestom ugodnog i sigurnog življenja. Dalje u tekstu navodimo mjere i aktivnosti kojima ćemo to postići.

- Najprije ćemo ojačati ljudske potencijale unutar kotara: educirati kotarske vijećnike, pojačati administrativnu pomoć kotarima kroz preraspodjelu

radnih mjesta i službi u gradskoj upravi (bez novih zapošljavanja u gradskoj upravi), uključiti udruge i inicijative građana koji djeluju na području kotara.

- Sada se za rad kotara odvaja manje od 1% ukupnog gradskog proračuna. Nakon ojačavanja ljudskih potencijala financiranje ćemo dvostruko povećati. Dodatna sredstva ćemo odvojiti u poseban fond iz kojeg će se financirati projekti na principu natječaja: svi kotarevi i mjesni odbori će se prijavljivati na natječaj, a financirat će se najbolji projekti, po unaprijed zadanim kriterijima. Tako ćemo poticati aktivnost i inventivnost, a dobit ćemo i mnoštvo novih ideja i projekata koje ćemo prijavljivati i za financiranje na sredstva izvan proračuna (županijski, državni, europski i svjetski fondovi).
- Kroz javne rasprave, česta anketiranja građana, direktnu demokraciju i korištenjem modernih načina komunikacije omogućit ćemo svim građanima da oblikuju i sudjeluju u provođenju kulturnih, edukativnih, zdravstvenih, ekoloških i sportskih aktivnosti koje će učiniti njihov život u kvartu kvalitetnijim, zdravijim i sretnijim.
- Zapuštene i neiskorištene gradske prostore i javne površine unutar kotara dat ćemo na korištenje za provođenje aktivnosti potrebnih građanima.
- U svakom kotaru izgraditi ćemo park, dječje i sportsko igralište s osobitom pažnjom na dostupnost i mogućnost korištenja osobama s invaliditetom i djeci s poteškoćama u razvoju. Osigurat ćemo kroz projekte da u svakom kotaru zažive besplatne tjelesne aktivnosti za građane svih životnih doba.
- U svakom kotaru ćemo odrediti i urediti površine za boravak kućnih ljubimaca.
- Potpuno ćemo reorganizirati rad komunalnih redara koji će imati svakodnevne zadatke i obilazak terena te neprestanu komunikaciju s građanima.
- Poticati ćemo sve oblike amaterskih i nezavisnih kulturnih zbivanja na području cijelog Grada koje provode sami građani, udruge i nezavisne organizacije kroz bolju prostornu podršku

i povećanjem ukupnih sredstava proračuna za nezavisne kulturne projekte.

- Pokrenut ćemo internet portal na kojem ćemo povezati sve gradske kotareva, objediniti sve informacije, organizirati razmjene ideja, projekata i tako poticati suradnju na lokalnoj razini.
- Predložiti ćemo Gradskom vijeću da se sljedeći kotarski izbori održe čim prije, da mandat vijećnika traje do sljedećih redovnih lokalnih izbora, a da se nakon toga kotarski izbori održavaju istodobno s lokalnim izborima za gradonačelnika i gradsko vijeće.

Neki od projekata koje ćemo implementirati, zajedno s kotarskim vijećima su:

- **Radionice za različite skupine građana na prostorima gradskih kotara**
Odgovorno roditeljstvo i pomoć roditeljima u odgoju, prevencija nasilja na internetu, Prevencija poremećaja u ponašanju kroz razvoj socijalnih vještina kod djece, organizacija kvalitetnog provođenja slobodnog vremena, pomoć u učenju, rad s naprednim učenicima, popularizacija znanosti ...
- **Program "Stariji su resurs zajednice"**
Organiziranje aktivnosti u kotarima edukativnog tipa, kao na primjer da stariji drže tečajeve mlađim generacijama iz kulinarnstva, šivanja, pletenja, maslinarstva, vinarstva, voćarstva itd. Financiranje bi se osiguralo kroz projekte ili naplaćivanje tečaja po simboličnoj cijeni. Organiziranje informatičkih edukacija, vježbanja, druženja u kotarevima za poboljšanje života umirovljenika.
- **Amaterski sport – osnova zdravog življenja**
Poticati ćemo bavljenje amaterskim sportom i rekreacijom za različite skupine građana kao osnovom za unaprjeđenje njihovog zdravlja. Učinit ćemo sport i rekreaciju dostupnim svima kroz ulaganje u društvene centre, igrališta, bazene, amaterske sportske klubove i slično.

SAVJETODAVNI REFERENDUMI

Za važne gradske probleme tražit ćemo mišljenje građana kroz savjetodavne referendume. Prvi takav referendum ćemo organizirati kroz kotarske izbore 2022. godine.

Mnogi važni problemi u gradu nisu rješavani dugi niz godina. Za to postoje mnogi objektivni razlozi, ali se često nije mogao pronaći konsenzus političkih stranaka ili drugih društvenih aktera. Rezultat je stagnacija grada i mnoštvo nedovršenih projekata. Mi ćemo za važne gradske probleme aktivno tražiti mišljenje građana i temeljem tog mišljenja ćemo usmjeravati svoje djelovanje.

Organizirati ćemo savjetodavne referendume. Prvi takav referendum ćemo organizirati u sklopu kotarskih izbora 2022. godine.

Pored savjetodavnih referenduma konzultirat ćemo građane putem informatičkih platformi, povezanih sa sustavom e-gradani, radi vjerodostojne identifikacije građana. Ove konzultacije ćemo obavljati i za teme koje se budu diskutirale na sjednicama gradskog vijeća, kako bismo građane bolje uključili u život grada i donošenje odluka.

POSEBNA BRIGA O RANJIVIM SKUPINAMA GRAĐANA

Grad će posebnu brigu voditi o osobama s invaliditetom, djecama s poteškoćama u razvoju, socijalno ugroženim građanima, braniteljima te osobama treće životne dobi. Nastavit ćemo tekuće socijalne programe i uvesti nove, dodatno financirane iz europskih fondova.

Da bi Split zaista bio centar svita mora znati uključiti sve ljude koje ima, sa svim svojim talentima. Mora posebno voditi brigu o ranjivima – osobama s invaliditetom, socijalno ugroženim građanima, djeci s poteškoćama u razvoju, ali na način da ih uključi u zajednicu i iskoristi i njihove talente. Vrijednost grada je u ljudima. Svim ljudima. I briga za njih ne prestaje niti jedan dan.

Jedan od najvažniji ciljeva je potpuna uključenost ranjivih skupina u društvo, kako bi se što bolje integrirali i mogli sudjelovati u stvaranju novih vrijednosti. Nastavit ćemo programe koji se sada provode, te ćemo, u partnerstvo su udrugama i drugim institucijama, osmisliti nove programe te iskoristiti mogućnosti financiranja iz europskih fondova.

- Nastavit ćemo rad na dostupnosti svih aspekata života Grada kroz savladavanje fizičkih barijera.
- Dječja igrališta ćemo opremiti spravama za djecu različitih dobnih skupina kao i za one s teškoćama u razvoju.
- Nastavit ćemo prilagodbu sredstava javnog prijevoza za korištenje osobama s invaliditetom.
- Osigurat ćemo sredstva za nastavak programa pomoćnika u nastavi, kako bi omogućili uključivanje što većeg broja djece s teškoćama u razvoju u redovite oblike predškolskih i školskih programa.
- U ustanove predškolskog odgoja i škole ćemo zaposliti nove psihologe, logopede i defektologe.
- U partnerstvu s udrugama i zdravstvenim ustanovama izradit ćemo integrirani katalog informacija o svim oblicima pomoći za pojedine skupine osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju.
- Nastaviti postojeće i razviti nove programe smanjenja siromaštva i rizika od socijalne isključivosti kroz partnerski odnos s udrugama i organizacijama, kao što su Centar za socijalnu skrb, Crveni križ, Caritas i udruga MoSt.
- Osim postojećih gradskih stanova, koji će se dodjeljivati transparentnim javnim natječajima, izgradit ćemo stanove za

dugoročni najam, posebno za kategoriju socijalno ugroženih građana.

- Otvaranje tzv. „nužnog smještaja“ u kojem se privremeno mogu smjestiti obitelji (zbog deložacija ili sličnih problema).
- Intenzivirat ćemo prijave na europske fondove, kojima se mogu financirati dodatne socijalne usluge.

DUGOVJEČNOST NIJE PROBLEM, NEGO POTENCIJAL ZA RAZVOJ DRUŠTVA

Danas ljudi žive duže nego ikad. Zbog povećane kvalitete života i bolje zdravstvene skrbi očekivani životni vijek je oko 80 godina. Mi na dugovječnost ne gledamo kao na problem, nego kao potencijal za socijalni, kulturni i ekonomski razvoj cijelog društva. Osobe treće životne dobi nisu trošak i teret društva, nego mu žele i mogu doprinijeti i aktivno sudjelovati u stvaranju nove vrijednosti.

Solidarnost i međugeneracijsko poštivanje su od iznimne važnosti. Svaka starija osoba ima pravo na puno i efikasno sudjelovanje u društvu, na dostojanstven i siguran život, pravo na poštovanje, život bez diskriminacije, izolacije, nasilja, zanemarivanja i iskorištavanja. Ima pravo na autonomiju koliko je god to moguće, kao i donositi samostalno odluke o svojoj imovini, financijama, mjestu gdje će živjeti, zdravlju, medicinskoj skrbi i načinu sahrane.

Naš cijeli program je osmišljen s idejom ravnopravnosti i poštovanja svih društvenih skupina, a ovdje ćemo izdvojiti neke od specifičnih projekata i ideja za unapređenje života građana treće životne dobi.

- U suradnji s kotarskim vijećima organizirat ćemo posebne programe uključenosti starijih u zajednicu, kroz prenošenje radnog iskustva na mlađe, volontiranje,

cjeloživotno obrazovanje, pomoć u obitelji oko čuvanja djece ...

- Poticati ćemo takozvanu srebrnu ekonomiju – potrošnja rastuće populacije starijih građana, kroz posebne programe poticanja poduzetništva u tom sektoru.
- Potaknuti dobrim primjerima iz svijeta, kao što je susjedska solidarnost u Švicarskoj, organizirat ćemo lokalnu podršku starijima u dobivanju informacija, savjeta, pružanja direktne pomoći u kontaktima sa socijalnim radnicima i zdravstvenim ustanovama. U suradnji s kotarevima, udrugama i drugim organizacijama organizirat ćemo telefonske linije za prijavljivanje nasilja nad starijima, kao i timove volontera za podršku, koji će posjećivati starije u njihovim domovima, pružajući im besplatne savjete i pomoć. Organizirat ćemo servise koji pomažu starijima u dnevnim aktivnostima – kućanskim poslovima, nabavci lijekova, namirnica, osobnoj njezi, kuhanju.
- Kroz program socijalne stanogradnje, gradit ćemo stanove za dugoročni najam, specifično za osobe treće životne dobi, za koje ćemo izraditi posebne modele financiranja izgradnje i najma.
- Legislativa i politike EU usmjerene su prema zaštiti prava starijih osoba u području zapošljavanja i kroz politike trajanja radnog vijeka ili zaštitu od nasilja, ali i najnovijom Direktivom o postizanju ravnoteže između obiteljskog života i profesionalnih obveza u okviru koje se regulira i pitanje dugotrajne skrbi o starijim osobama, kako bi se smanjio teret s članova obitelji koji o njima skrbe. EU osigurava financijska sredstva za povećanje i kvalitetnije usluge dugotrajne skrbi o ovisnim starijim osobama u okviru više europskih fondova. Te fondove Hrvatska treba iskoristiti za potporu u osiguravanju dostupnih, cjenovno pristupačnih i kvalitetnih usluga organizirane skrbi. S druge strane, za starije osobe koje su u mogućnosti živjeti neovisno i u zajednici, što su njihova temeljna ljudska prava, EU osigurava daljnja financijska sredstva u okviru Europskog socijalnog fonda.
- Napraviti ćemo studiju opravdanosti

izgradnje krematorija na Lovrincu i ako se pokaže opravdanim, realizirat ćemo njegovu izgradnju do kraja mandata.

NOVI CENTAR ZA AUTIZAM

Do kraja mandata ćemo izgraditi novi Centar za autizam. Od države je zatraženo zemljište za Centar te ćemo započeti projektiranje i gradnju.

Centar za autizam danas pohađa oko 80 korisnika, od kojih je više od 20 odraslih osoba iznad 21 godine života. Prostorni kapaciteti sadašnjeg Centra, razdvojeni na dvije lokacije u Rendićevoj i Ulici sedam Kaštela nisu dovoljni za kvaliteta rad s korisnicima. Već sada se radi u dvije smjene radi prostornih kapaciteta, a stručni suradnici i predmetni nastavnici nemaju primjerene uvjete rada. Uz priljev novih korisnika realno je za očekivati da će sljedeća školska godina biti zadnja u kojoj će Centar moći primati novu djecu zbog nedostatnih prostornih kapaciteta.

Do kraja mandata ćemo izgraditi novi Centar s multidisciplinarnim uslugama od rane intervencije, odgoja i obrazovanja do skrbi - rehabilitacije odraslih osoba na lokaciji koja će biti primjerena kako interijerom tako i eksterijerom - dvorištem, vrtom za radno osposobljavanje odraslih korisnika, parkingom i ostalim sadržajima. Ovaj projekt bi iznosio oko 50 milijuna kuna i može se u cijelosti financirati iz socijalnih fondova Europske unije.

Djelatnici Centra, u suradnji sa studentima i profesorima Sveučilišta u Splitu izradili su i preliminarni projekt novog sveobuhvatnog objekta, s oko 4 800 m² prostora Centra za autizam i oko 1 800 m² Centra za rehabilitaciju, te vanjskih prostora vrta, dvorišta, parka, parkirališta i ostalih sadržaja. Ovakav Centar bi zadovoljio potrebe djece i odraslih korisnika, kao i njihovih roditelja, učitelja te drugih osoba koje sudjeluju u procesu odgoja, obrazovanja i rehabilitacije.

Mi planiramo u prvoj godini mandata dovršiti projekt i osigurati lokaciju, zatim ga prijaviti na europske socijalne fondove te početi s izgradnjom. Od države je zatraženo zemljište za Centar.

EKOLOGIJA I KLIMATSKE PROMJENE

Ekologija i ublažavanje posljedica klimatskih promjena će biti jedan od prioritetnih ciljeva. Štitit ćemo, održavati i razvijati postojeće i urediti nove parkove, vrtove i ostale zelene površine, te ćemo raditi na motiviranju građana, gradskih službi i gradskih tvrtki na veću zajedničku brigu za zelenilo grada, a sve da bi povećali kvalitetu života građana i gostiju Splita, humanizirali betonske vizure i stvorili ugodne javne prostore. Na takav način ćemo ublažiti štetne utjecaje klimatskih promjena, smanjiti prosječne temperature urbanih područja, uz poštivanje načela bioraznolikosti i održavanje mediteranskog duha našeg grada. Planiramo posebnu zaštitu, dodatno ozelenjivanje, obnovu šumskih površina te pojedinačnih stabala u obalnom području, zatim uređenje toka rijeke Žrnovnice, jedine rijeke na području Grada Splita. Posebno ćemo voditi računa o zaštiti velikih zelenih površina, Marjana, Slatina i Mosora.

Zelene površine su bogatstvo svakog grada. U Splitu imamo puno posla na održavanju i očuvanju postojećih i uređenju novih parkove, vrtova i ostalih zelenih površina, na motiviranju građana, gradskih službi i gradskih tvrtki na veću zajedničku brigu za zelenilo grada, a sve da bi povećali kvalitetu života građana i gostiju Splita, humanizirali betonske vizure i stvorili ugodne javne prostore. Na takav način ćemo ublažiti štetne utjecaje klimatskih promjena, smanjiti prosječne temperature urbanih područja, uz poštivanje načela bioraznolikosti i održavanje mediteranskog duha našeg grada.

Dalje navodimo neke od specifičnih ideja i projekata:

- U GUP ćemo unijeti popis katastarskih čestica zelenih površina na kojima nije moguća gradnja.
- Provest ćemo označavanja zaštićenih stabala i organizirati sadnju stabala na mjestima gdje su posječena i nikad vraćena.
- Unutar povećanih decentraliziranih sredstava predviđet ćemo dio za uređenje zelenih površina gradskih kotareva i mjesnih odbora.
- Posebno ćemo zaštititi, dodatno ozeleniti i obnoviti šumske površine te pojedinačna stabla u obalnom području.
- Uredit ćemo tok rijeke Žrnovnice, jedine rijeke na području Grada Splita.
- Posebno ćemo voditi računa o zaštiti velikih zelenih površina, Marjana, Slatina i Mosora.
- Utrostručit ćemo broj posađenih stabala na godišnjoj razini.
- Logistički ćemo pomoći akcije u kojima građani žele zasaditi stabla na svojim parcelama.
- Pomoći ćemo i nastaviti pomagati udrugama koje se bave ekološkim projektima.
- Organizirat ćemo kampanju sadnje stabala po parkinzima, bez smanjivanja broja parking mjesta, kao i stabala po dječjim igralištima tako da sprave ljeti budu u hladu.
- Utvrditi ćemo točan popis katastarskih čestica zelenih površina koje su u sustavu održavanja Parkova i nasada.
- Područje Turske kule uvrstiti ćemo u sustav redovnog održavanja zelenih površina.

MARJAN JE BIO I UVIJEK ĆE BITI PONOS SPLITA

Za Marjan odmah krećemo s pošumljavanjem, ukidanjem građevinskih područja, odbijanjem zahtjeva za legalizaciju, upisom posebnog pravnog režima, rješavanjem imovinsko pravnih odnosa, ukidanjem prometa i restrukturiranjem Javne ustanove za upravljanje Park šumom Marjan.

Park šuma Marjan jedini je zaštićeni dio prirode na području našeg grada. Premda je najstariji simbol Splita i najveći javni prostor u našem gradu, posljednjih desetljeća postao je simbol bezakonja, korupcije i političke trgovine. Tome su najviše pridonijele gotovo sve političke opcije koje su imale priliku upravljati kako gradom, tako i Park šumom Marjan. Takav odnos biti će zaustavljen žurnim i radikalnim promjenama u pogledu upravljanja i gospodarenja zaštićenim područjem Park šume Marjan.

Ovdje je popis ideja i projekata koje ćemo provesti kako bismo zaštitili Marjan i ostavili ga sljedećim generacijama kao jedan od najvrjednijih javnih prostora grada:

- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za zemljišta u obuhvatu Park šume Marjan u skladu sa zakonima RH.
- Ukidanje građevinskih područja u obuhvatu Park šume Marjan, osim na umjetnim, nasutim plažama Kaštelet, Kašjun i Prva voda.
- Poduzimanje svih zakonskih postupaka za žuran upis posebnog pravnog režima u zemljišne knjige za sve čestice u obuhvatu Park šume Marjan.
- Odbijanje zahtjeva za legalizaciju bespravne gradnje unutar zaštićenog područja PŠ Marjan sukladno važećim zakonima RH te prosljeđivanje nadležnom ministarstvu na daljnje postupanje.
- Uvođenje reda i zakonitog upravljanja plažama u koncesiji – Bene i Kašjun.
- Pošumljavanje područja opustošenih tijekom „sanacije“.
- Označavanje vanjskih granica Park šume Marjan.
- Realizirali smo ukidanje prometa od Instituta do Bena i drugim pješačkim zonama u PŠ Marjan provođenjem već donesenog Zaključka o reguliranju prometa uz uvođenje javnog prijevoza na električni pogon.
- Automatiziranje rampi na Institutu, Marjanskim vratima i Sjevernim vratima te upravljanje istima iz promatračnice na Sedlu.
- Započeli smo i nastaviti ćemo

restrukturiranje Javne ustanove za upravljanje Park šumom Marjanu u cilju zakonitog i učinkovitog upravljanja Park šumom Marjan.

- Uspostava započete realizacije Tematskog parka domaćih životinja na prostoru ex ZOO vrta uz obnovu secesijskih zgrada uz iznalaženje mogućnosti financiranja korištenjem EU sredstava.
- Nastavak započete obnove Botaničkog vrta.
- U suradnji s UNESCO-om i Sveučilištem u Splitu razmotriti uspostavu međunarodnog centra za klimatske promjene u kompleksu Vile Dalmacija.

ODVAJANJE OTPADA NIJE URBANA LEGENDA, VEĆ ĆE POSTATI STVARNOST

Cilj od 50% odvajanja otpada do kraja prvog mandata bit će jedan od glavnih prioriteta grada. Planiramo ubranu izgradnju novih fiksnih reciklažnih dvorišta u više kvartova, nabavu novih mobilnih reciklažnih dvorišta, pokretanje velikih kampanja edukacije i promocije odgovornog ekološkog ponašanja građana, promociju kompostiranja i povezivanje s programom ozelenjivanja i održavanja zelenih površina, izgradnju kompostane i sortirnice, postupno ukopavanje kontejnera, te dovršetak projekta Karepovca.

Zbog loše politike, neorganiziranosti i neaktivnosti praktički svih dosadašnjih gradskih vlasti, Split je među najgorim gradovima po odvajanju otpada. Plaćanje penala EU sada izgleda neizbježno. Jedina dobra vijest, na kojoj temeljimo optimizam da se stvari mogu iz temelja promijeniti, je činjenica da su mladi ljudi, a i građani općenito, sve svjesniji važnosti ekologije, potrebe odvajanja otpada i sve spremniji da se to zaista i realizira.

Kako bi do kraja mandata postigli cilj od 50% odvajanja otpada osmislili smo vrlo ambiciozan plan, koji uključuje:

- ubranu izgradnju novih fiksnih reciklažnih dvorišta u više kvartova (Pujanke, Kopolica, Šine, Bačvice, Lovret ...),
- nabavu novih mobilnih reciklažnih dvorišta,
- pokretanje velikih kampanja edukacije i promocije odgovornog ekološkog ponašanja građana,
- promociju kompostiranja i povezivanje s programom ozelenjivanja i održavanja zelenih površina,
- izgradnju kompostane i sortirnice,
- postupno ukopavanje kontejnera,
- te dovršetak projekta Karepovca.

Uz ovakav plan potrebno je ozbiljno restrukturiranje i modernizacija poslovanja gradske tvrtke Čistoća, što smo započeli i nastaviti ćemo.

PLAŽE, MORSKI I OBALNI DIO GRADA SPLITA

Plaže su izuzetno vrijedan resurs grada Splita. Osim sve duže kupališne sezone one su veliki potencijal i za razne sadržaje tijekom ostalog dijela godine. Plaže u mnogome doprinose kvaliteti života u gradu, te predstavljaju i izuzetan turistički resurs. Sve plaže trebaju ostati javne i dostupne građanima.

Grad Split treba preuzeti važniju ulogu u uređenju, ali i u upravljanju plažama na svom području. Grad Split, radi svojih građana, kao i radi sve većeg broja turista ima potrebu za poboljšanim uređenjem postojećih plaža, šetnica u kontaktnim područjima, te za novim uređenim gradskim plažama.

Uprava grada Splita treba realizirati slijedeće aktivnosti:

- unaprijediti održavanje i upravljanje plažama te njihovim kontaktnim područjima na čitavom području grada, tijekom cijele godine;
- podizati kvalitetu plaža kroz zaštitu plažnog prostora (kopnenog i morskog), unaprjeđenje komunalnog standarda i opremanje javnih plaža infrastrukturom (tuševi koji će na nekim lokacijama biti dostupni tijekom cijele godine, WC, kabine za presvlačenje, plažni rekviziti, ugostiteljski sadržaji, stvaranje mogućnosti za kulturne sadržaje poput koncerata i sl., hortikulturno uređenje plaža i kontaktnih područja, uređenje šetnica i drugih sadržaja u kontaktnim područjima, te osiguranje odgovarajućeg javnog prijevoza do svih plaža, uključujući i gradski pomorski promet);
- pri izmjenama prostornih planova voditi računa o plažama, te osigurati dodatni

prostor za javne plaže gdje god je to moguće i gdje postoji potencijal za uređenu plažu, kao i kontaktni prostor za organizaciju različitih cjelogodišnjih sadržaja;

- uz usklađivanje s planom upravljanja pomorskim dobrom izraditi plan upravljanja gradskim plažama, te po potrebi akcijske planove tematizacije pojedinačnih plaža;
- izraditi analize prihvatnog kapaciteta potencijalnih novih javnih gradskih plaža, te pristupiti njihovom uređivanju, posebice imajući na umu bolje uključenje plaža u turističku ponudu grada, te mogućnosti korištenja financiranja iz EU fondova;
- provoditi tematsku specijalizaciju plaža, definirati i urediti vizualni identitet i brendirati plaže;
- osmišljavati sadržaje za nove trendove korištenja plaža (noćno kupanje, raniji početak i završetak sezone kupanja, sadržaji na plažama nevezani za kupanje ...);
- unaprijediti razine sigurnosti na plažama;
- izraditi detaljni vodič po splitskim plažama, te u okviru web site-a Grada Splita unaprijediti web-stranice za plaže;
- povećati broj plaža prilagođenih za osobe s invaliditetom;
- povećati broj plaža za pse;
- povećati broj plaža s plavom zastavom.

Morski prostor grada Splita

U skladu sa Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama, Grad Split dužan je voditi brigu o zaštiti, održavati i unaprjeđivati pomorsko dobro na svom području. Instrukcionalni okvir za morski i obalni prostor RH izuzetno je usložen, no Grad Split na svom području treba biti koordinacijska točka, institucija koja točno zna što se na njezinom području događa, gdje se može dobiti i informacija i reakcija na svaki problem na području grada, uključujući i morski prostor, te surađivati dok se traženo i ne dobije. I u slučaju u kojem su nadležnosti drugdje, Grad Split ispred svojih građana treba biti prva garancija za dobro stanje mora, kao i svog ostalog okoliša na području grada.

Obalno područje grada Splita i klimatske promjene

Obalno područje grada Splita, osim plaža i luka obuhvaća i drugi obalni prostor različitih namjena. U postojećoj institucionalnoj podjeli u RH nadležnost nad obalnim područjem izuzetno je usložena, te se razlikuje u redovnom i u izvanrednom stanju. Cilj Grada Splita treba biti da bude koordinacijska točka za čitavo svoje obalno i morsko područje, i to u svakom trenutku. Klimatske promjene koje se događaju, te u prvom redu s njima povezano podizanje razine mora, te učestali ekstremni vremenski uvjeti, obalnom području donose posebne izazove. U tom smislu se konfiguriraju i europski fondovi i kao i ostali donatorski programi gdje prilagodba na klimatske promjene postaje glavna tema za obalne gradove. Split se treba pripremiti na klimatske promjene, od kojih su neke i pozitivne, poput na primjer mogućnosti za produžetak sezone kupanja, ali i na brojne negativne, poput ekstremnih kiša, poplava i suša, velikih vrućina te posljedica ovakvih uvjeta na ljudsko zdravlje, biocenozu, te na kulturno-povijesno naslijeđe. Očekuje se da će poplave (i to kombinacija poplava mora, te poplava od velikih kiša - koje se obično događaju istovremeno) biti glavna tema u obalnim gradovima. Fenomen urbanih toplinskih otoka kao i nestanak upojnih površina radi velikog postotka betonizacije gradskog područja teme su kojima se gradska uprava treba sustavno baviti. Instrukcionalna spremnost tu je glavni faktor koji Grad Split može ostvariti. U privlačenju financijskih sredstava za prilagodbu na klimatske promjene pomoći će i nastojanja grada za ublaživanjem istih. Tako se i zbog ovih razloga grad Split treba uključiti u globalne napore da se smanje štetne emisije, uzročnici klimatskih promjena.

ZAŠTITA I OŽIVLJAVANJE STARE GRADSKJE JEZGRE

Zaštitit ćemo i sačuvati sva područja važna za identitet grada, kroz planove upravljanja i njihovo provođenje. Započeli smo izradu plana upravljanja starom gradskom jezgrom, s najboljim stručnjacima i uz sudjelovanje zainteresirane javnosti. Osnovali smo Fond za obnovu stare gradske jezgre, koji će pomoći obnovu i rekonstrukciju javnih i privatnih nekretnina u skladu sa smjernicama konzervatorske struke, s ciljem očuvanja života i poboljšanja životnih uvjeta stanara povijesne jezgre, kao bitnog faktora zaštite UNESCO lokaliteta.

Grad Split je sam po sebi spomenik kulture pod zaštitom UNESCO-a, te mora aktivno sudjelovati u sprečavanju propadanje i devastacija povijesne, kulturne i arheološke baštine. Unatoč određenim zahvatima unutar Dioklecijanove palače, ista je još uvijek u određenim dijelovima devastirana i zapuštena. Izuzetno važna i posebna vrijednosti grada Splita je kontinuirani pulsirajući život u Dioklecijanovoj palači kroz čitavu njegovu povijest i on mora biti zaštićen. Zbog važnosti ovog neprocjenjivog resursa za kvalitetno življenje i turističku djelatnost Grad Split mora preuzeti inicijativu i odgovornost brige o održivom upravljanju vlastitom kulturno-povijesnom baštinom.

Neke od najvažnijih mjera i projekata koje ćemo provesti su:

- Zaštitit ćemo i sačuvati sva područja važna za identitet grada, kroz planove upravljanja i njihovo provođenje.
- Započeli smo izradu plana upravljanja starom gradskom jezgrom.
- Osnovali smo Fond za obnovu stare gradske jezgre, koji će pomoći obnovu i rekonstrukciju javnih i privatnih nekretnina u skladu sa smjernicama konzervatorske struke u cilju očuvanja života i poboljšanja životnih uvjeta stanara povijesne jezgre kao bitnog faktora zaštite UNESCO lokaliteta.

- Prostor Rive sagledati ćemo i urediti kao jedinstvenu cjelinu i jedan od najdragocjenijih javnih prostora našeg grada i dijela kulturno-povijesne cjeline upisane u registar svjetske kulturne baštine UNESCO-a.
- Tražit ćemo uspostavu kontaktne zone kulturnog dobra upisanog u Listu svjetske baštine s uključenim kulturnim krajolikom poluotoka Marjan.
- Podrume Dioklecijanove palače ćemo urediti i njima upravljati (uređenje podruma provesti kroz međunarodni natječaj u suradnji s UNESCO-om) na način da budu glavni izvor prihoda za obnavljanje povijesne jezgre i povećanje kvalitete života stanara povijesne jezgre.
- Poboľjšali smo odnose s Konzervatorskim odjelom u Split u cilju bolje i učinkovitije zaštite kulturnih dobara u Splitu.
- Započeli smo obnovu Pazar, a uskoro započinjemo i s obnovom Peškarije. Sam prostor tržnice ćemo osuvremeniti, ali zadržavajući mediteranski duh i u skladu sa stručnim smjernicama, s obzirom da se nalazi odmah uz Dioklecijanovu palaču. Prostor Hrvojeve ulice oslobodili smo od šatora, a isto ćemo napraviti na nathodniku s kioscima, kojima se treba naći alternativna lokacija. Za potpuno uređenje Pazara i Peškarije ćemo provesti arhitektonsko-urbanistički natječaj.

KOMUNALNI RED NIJE MIT

Uveli smo komunalni red u mnoge segmente života grada. Izradit ćemo sveobuhvatni dokument o novom komunalnom redu, usklađen s konzervatorskim smjernicama te motivirati građane da zajedničkim snagama i u partnerskom odnosu povjerenja i uvažavanja, od Splita napravimo čist i uredan grad, na koji ćemo svi biti ponosni

Premda smo uveli red u mnoge segmente grada, imamo još puno posla ispred sebe. Komunalni red u gradu Splitu još nije na zadovoljavajućoj razini. Premda postoji Odluka o komunalnom redu, ona se ne provodi dovoljno dobro. Stoga ćemo:

- U najkraćem roku ćemo revidirati i donijeti novu Odluku o komunalnom redu u kojoj ćemo regulirati pitanje buke, po uzoru na najbolja turistička mjesta svijeta poput Rima, Venecije ili Dubrovnika, površinu štekata, oglašavanje, čistoću, urbanu opremu i uređenja javnih površina.
- Osigurati ćemo javnu dostupnost svih prijava i postupanja po prijavama građana
- Reorganizirali smo rad službe komunalnog redarstva, tako da budu u potpunosti dostupni građanima.
- Izraditi ćemo protokol postupanja komunalnih redara po zaprimljenoj prijavi.
- Plan čišćenja javnih gradskih površina ćemo prikazati na mapi grada, a ne kao do sada samo po popisu ulica, tako da će građani moći kontrolirati postoje li površine koje su izvan programa čišćenja te je li čišćenje izvršeno u skladu s programom kojeg plaćaju.
- Izraditi ćemo programe za poticanje građana na odgovorno ponašanje, a posebnu pažnju ćemo posvetiti edukacijskim programima za djecu.

SREDITI PROMET, IZGRADITI GARAŽE I PARKIRALIŠTA – SVE SE MOŽE KAD SE HOĆE

Izraditi ćemo sveobuhvatnu prometnu studiju grada Splita i šireg područja. Završiti ćemo izgradnju garaža u Odeskoj, Doverskoj, Dobrilinoj i na Lokvama, izmjenama GUP-a riješiti garaže u Jobovoj, Rendićevoj i na Trsteniku, kao i za kvartove Grad i Varoš, a nakon rješavanja imovinsko-pravnih odnosa pokrenuti

izgradnju garaža na Ravnim njivama, Plokicama, Sućidru i Zvončacu. Urediti ćemo ulična i vanulična parkirališta. Za prometnice sa statusom državnih cesta, npr. Zagorski put i rampe na ulazu i izlazu iz grada, Solinsku cestu te ulaz i izlaz iz luke, vršiti ćemo pritisak da se stave u prioritet i konačno izgrade ili rekonstruiraju. Dovođiti ćemo Vukovarsku, Bračku, Lovrinačku, dijelove cesta Put Mostina i Put Kamena, cestu do rodilišta i Mandžerovu. Sve nove ulice dobit će biciklističke staze. Ulicu Ivana pl. Zajca ćemo dovršiti odmah po rješavanju imovinsko-pravnih odnosa od strane nadležnog suda.

Gradске ulice, kvartovi, a i parkovi su zagušeni automobilima. Jedan od najvećih komunalnih problema grada Splita je nedostatak parking mjesta. Zbog kroničnog nedostatka parkirališnih mjesta, a što je posljedica urbanističkog i komunalnog nereda već desecima godina, građani Splita moraju se dovijati raznim rješenjima i zbog sve toga se osjećaju neugodno. Ovaj problem je nastajao dugi niz godina i trebat će neko vrijeme da se riješi na zadovoljavajući način.

Pored toga, najveći prometni problemi u gradu su ulaz i izlaz iz grada, te promet u gradskoj luci. Nadalje, javni prijevoz je i dalje neefikasan, netočan i zastario, nedostaju biciklističke staze, pješačkih zona nema dovoljno ili se ne poštuju.

Gradske prometnice su u velikom neredu. Ne održavaju se redovito, prepune su rupa, loše su komunalno opremljene i predstavljaju opasnost za sve sudionike u prometu. Pored toga veliki broj gradskih prometnica nije dovršen i godinama se ponavljaju obećanja da će se baš te godine završiti. Stanje gradskih prometnica, a i onih koje su klasificirane kao državne, je katastrofalno i trebat će uložiti dosta rada i napora da se dovedu u pristojno stanje i da se konačno završe sve obećane prometnice.

U zadnje vrijeme postoji određen napredak u početku realizacije garaža, nabavi novih autobusa, sustavu javnih bicikli, ali se sve to treba ubrzati, da se dostignu desetljeća nebrige i zaostajanja.

Dalje ćemo navesti neke od ideja i projekata kojima ćemo riješiti probleme prometa i parkiranja, da bi mogli uhvatiti korak s modernim tokovima u svijetu i mogli postati dio tog svijeta:

- Izradit ćemo sveobuhvatnu prometnu studiju grada Splita. Određene studije već postoje, a mi ćemo ih sve obuhvatiti u jednu studiju, koja će biti podloga za akcijski plan.
- U najkraćem vremenu ćemo započeti izgradnju garaža u Odeskoj, Doverskoj, Dobrilinoj i na Lokvama.
- Započeli smo proces izmjena GUP-a kojim će se riješiti garaže u Jobovoj, Rendićevoj i na Trsteniku, kao i za kvartove Grad i Varoš,
- Nakon rješavanja imovinsko-pravnih odnosa pokrenuti izgradnju garaža na Ravnim njivama, Plokitama, Sućidru i Zvončacu.
- Uredit ćemo ulična i vanulična parkirališta u svim kotarevima i mjesnim odborima.
- Za prometnice sa statusom državnih cesta, kao na primjer Zagorski put i rampe na ulazu i izlazu iz grada, te ulaz i izlaz iz luke, vršit ćemo pritisak i da se stave u prioritet i konačno izgrade ili rekonstruiraju.
- Dovršit ćemo Vukovarsku, Bračku, Lovrinačku, Put Mostina, Put Kamena, cestu do rodilišta i Mandžerovu ulicu.
- Za prometnice sa statusom državnih cesta, npr. Zagorski put i rampe na ulazu i izlazu iz grada, Solinsku cestu te ulaz i izlaz iz luke, vršit ćemo pritisak da se stave u prioritet i konačno izgrade ili rekonstruiraju.
- Sve nove ulice dobit će biciklističke staze (u nastavku nešto više o biciklističkim stazama).
- Napraviti ćemo projekte "Park-and-ride" parkinga na rubovima grada, te ćemo ih povezati javnim prijevozom s centrom i drugim kritičnim točkama (bolnica, centar, stadion...), čime će se centar grada znatno rasteretiti od prometa.
- Unaprijediti ćemo i modernizirati javni prijevoz, prema najboljim ekološkim standardima.
- Ukinut ćemo famozne „pokazne karte“, koje se nisu mijenjale više od 30 godina, i umjesto njih uvesti moderan sustav kupnje i kontrole karata.
- Uvodit ćemo i karte s više jeftinijih tarifa, kako bismo omogućili većem broju građana korištenje javnog prometa.
- Proširit ćemo pješačke zone, posebno u centru grada.
- Dovršit ćemo projekt „Inteligentni transportni sustav grada Splita“.

SPLIT JE GRAD BICIKLI!

Možda smo prije mislili da nije ali nas je uspostavljeni sustav javnih gradskih bicikli demantirao i pokazao da Splićanke i Splićane ne bježe od pedaliranja. Ovaj sustav postoji u 17 gradova u Hrvatskoj, a Split je apsolutni rekorder po broju najмова s oko 15 000 korisnika. Ovo je jedan od rijetkih dobrih projekata koji su se realizirali za vrijeme aktualne vlasti.

Nažalost, grad Split nije prepoznao nužnost razvoja biciklističke infrastrukture, pa su biciklisti primorani dijeliti kolnik s automobilima ili, nepropisno, voziti među pješacima. Za vrijeme aktualne vlasti realizirano je samo 160 metara biciklističkih staza na Kili, uz zapreke u obliku rasvjetnih stupova.

U našem mandatu planiramo realizaciju barem 5 projekata novih biciklističkih staza:

- U crtavanje staze Trstenik - Žnjan s izgradnjom nove staze Žnjan - Stobreč uz novu šetnicu.
- Nova biciklistička staza uz brzu cestu Stobreč - Lovrinac u suradnji s Hrvatskim cestama.
- Biciklistička staza u okviru rekonstrukcije Poljičke cesta u suradnji s Hrvatskim cestama.
- Dovršetak biciklističke staze u ulici Domovinskog rata.
- Biciklistička staza na Istočnoj obali u suradnji s Hrvatskim cestama.

Nakon realizacije navedenih projekata, gdje će dvije glavne prometne žile kucavice i južni obalni pojas biti horizontalno povezani biciklističkim stazama, grad Split će, uz manje dodatne zahvate vertikalnih povezivanja imati mogućnost biciklističkih prstena kroz cijeli grad.

Sve ovo zajedno će biti veliki korak naprijed prema povećanoj motivaciji građana za aktivnijim načinom života i boljoj sigurnosti prometa biciklista, kojih je, nakon sustava javnih bicikli i pojave dostavljača na biciklima, svakim danom sve više u našem gradu.

PAZAR, PEŠKARIJU I PAZARIĆI U KVARTOVIMA

Započeli smo obnovu Pazara, kao i modernizaciju i rekonstrukciju ostalih tržnica. Hrvojevu ulicu oslobodili smo od štandova koje smo premjestili na južni dio Pazara, obnovili smo pothodnik i dio Istočne obale do autobusnog kolodvora. Napraviti ćemo arhitektonsko-urbanistički natječaj za cjelokupno rješenje Pazara, uz glavnu ideju zadržavanja mediteranskog duha i prostora koji služi najprije građanima, a onda i gostima grada. Sam projekt uređenja realizirat će se u koracima, kako bi Pazar neometano nastavio s radom i postupno se modernizirao. Usporedno s tim projektom obnovit ćemo Peškariju, a kroz sveobuhvatni projekt modernizirati i obnoviti sve ostale tržnice po drugim kvartovima, kroz javne natječaje, u uskoj suradnji sa strukom.

Prostor Pazara je u prošlosti loše održavan i potrebna mu je temeljita rekonstrukcija. Jedino što je uspio zadržati je mediteranska živost, koju svakako treba i dalje njegovati. Pazar je jedan od simbola grada Splita. Njegova prvenstvena funkcionalnost je zadovoljenje potreba građana okolnih kvartova, a i svih ostalih građana Splita i naših gostiju. Sam prostor tržnice treba osuvremeniti, ali zadržavajući mediteranski duh i u skladu sa stručnim smjernicama, s obzirom da se nala-

zi odmah uz Dioklecijanovu palaču. Prostor Hrvojeve ulice oslobodili smo od šatora, a nathodnik ćemo osloboditi od kioska, kojima se treba naći alternativna lokacija. Također je potrebno pronaći model poticanja lokalnih proizvođača poljoprivrednih proizvoda, uz naravno, zadržavanje kvalitete i autohtonosti. Ovaj proces smo započeli i u 10 mjeseci upravljanja gradom postigli smo zapažene rezultate.

U široj slici rekonstrukciju i razvoj Pazara treba povezati i s rekonstrukcijom i razvojem ostalih tržnica po drugim kvartovima, kroz jedan sveobuhvatni projekt, koji bi se realizirao po etapama. Gradske tržnice su vitalna središta grada i kvartova. Treba ih obnoviti i time potaknuti malu ekonomiju i gradski život u javnom prostoru. Sve to treba napraviti kroz javne natječaje, u uskoj suradnji sa strukom, u kojoj je vrlo važno zadovoljiti potrebe građana, uz očuvanje baštine i mediteranskog duha Pazara.

ŽNJANSKI PLATO – KAD BUDE DOBAR ZA GRAĐANE, BIT ĆE DOBAR I ZA GOSTE

Realizirat ćemo projekt uređenja žnjanskog platoa, što smo već započeli.

Žnjanski plato je jedan od najvrjednijih prostornih resursa grada Splita. Njemu gravitira jako veliki broj građana, što se i vidi iz interesa građana za šetnju, kupanje i općenito provođenje vremena na ovom prostoru za svakog lijepog dana. Priča o žnjanskom platou je priča o urbanističkom i društvenom neredu koja vlada već desetljećima u našem gradu. Ali nećemo sada o tome, nego ćemo se posvetiti budućnosti. Naime, sada je spreman projekt uređenja velikog dijela platoa i mi ćemo taj projekt realizirati, što smo već započeli. Analizirati stanje projekta i zajedno s projektantima i drugim stručnjacima optimizirali određene dijelove, te u pristupili

samoj realizaciji, kako bi građani mogli što prije koristiti ovaj javni prostor.

Kada cijeli projekt bude realiziran, zajedno sa šetnicom Duilovo-Stobreč, Split će, uz rekonstrukciju dijelova obale, dobiti jednu veliku šetnicu praktički od Bačvica do Stobreča, što će u svakom slučaju biti nova dodana vrijednost grada.

Na ovom mjestu je važno napomenuti da se ovakvi projekt rade s osnovnom idejom da budu dobri za građane Splita, a onda će sigurni biti dobri i za naše goste.

Plan je da se u rujnu ove godine započne s rekonstrukcijom ceste Ivana Pavla II, a do kraja godine da se započne s radovima na projektu. Prva faza projekta, uređenje plaže i šetnice bila bi gotova do ljeta 2023., a cijeli projekt do ljeta 2024. godine.

CENTAR MODERNE EKONOMIJE I TURIZMA

Društveno odgovorna ekonomija trebala bi osiguravati potrebne i odgovarajuće proizvode i usluge, radna mjesta, koja osiguravaju egzistenciju i samoostvarenje, te poboljšanje općeg životnog standarda pojedinca i zajednice. Kako bi se to postiglo, potrebno je u postojeći ekonomski model uključiti načela pametne ekonomije.

Inovativnost i poduzetništvo podrazumijevaju odgovorno djelovanje uz promišljanje budućnosti, stalni razvoj – uvođenje novih i poboljšanje postojećih procesa i „proizvoda“ te uvažavanje i korištenje vlastitih posebnosti i prilika.

Produktivnost i održivost ukazuju na nužnost zadovoljavanja potreba uz što manju potrošnju resursa (energenata, sirovina, prostora, novaca, vremena) i bez narušavanja okoliša, vizure i kulture življenja.

Otvorenost, prilagodljivost i umreženost

preduvjeti su za suradnju, koja vodi prema konkurentnoj i održivoj ekonomiji, odnosno zajednici. Gospodarska umreženost i suradnja (formalna i neformalna) podrazumijeva komunikacijsku i prometnu umreženost, a poželjne su i znanstvena i kulturna umreženost, te otvorenost ljudi i zajednice.

Kako bismo to postigli, svako djelovanje treba proizići iz i stremiti prema ostvarenju vizije mjesta ugodnog za poslovanje i življenje, po mjeri čovjeka, tj. svih njegovih građana. Kako bismo to postigli, Split treba strateški razvijati kao produktivnu, konkurentnu i održivu cjelinu od Trogira do Omiša, sa zaleđem i otocima.

Turizam smatramo prilikom, a ne problemom. Umjesto dileme turizam-ili-moderna-ekonomija, povezat ćemo turizam s modernom ekonomijom. Umjesto stihijskog razvijat ćemo održivi turizam kroz cijelu godinu, kroz promociju i razvoj znanstvenog, zdravstvenog, kulturnog, sportskog i kongresnog turizma, primjeren gradu upisanom u registar svjetske kulturne baštine UNESCO-a. Podržali smo nastavak održavanja festivala poput Ultrre i radili na dovođenju sličnih događaja u sezoni, kao i u razdoblju van sezone.

Održivi razvoj pomiruje gospodarski rast s ekološkom održivošću. Održivi turizam osmišljen je dugoročno, slijedi etička načela, socijalno je pravedan, kulturološki pošten i ekološki prihvatljiv. Istodobno, održivi razvoj turizma trebao bi biti ekonomski produktivan i poticati zapošljavanje i tako osigurati razvoj lokalnog gospodarstva.

Split će pametnim gospodarskim razvojem postati grad poduzetništva i obrtništva, održivog razvoja temeljenog na kreativnim industrijama, grad svjetskih značajnih događaja u kojem ljudi iz cijelog svijeta dolaziti ne samo u goste tijekom cijele godine, nego dolaziti studirati, živjeti, raditi, pokretati nove projekte i poslove i stvarati nova visoko vrijedna radna mjesta. Neke od ovih projekata smo realizirali i nastaviti ćemo i dalje u tom smjeru.

Proračun grada Splita se u ovom trenutku koristi za pokrivanje ulaganja, troškova i obveza od kojih se veliki dio može osigurati kroz kvalitetno planiranje za sufinanciranje barem 10% istih ulaganja kroz vanjske izvore financiranja (Europske strukturne i investicijske fondove, javno-privatna ulaganja i sl.). Na takav način se u četvrtoj godini mandata očekuje osloboditi 100 milijuna kuna vlastitih sredstava za ulaganje u ljude, poduzetništvo i unapređenje, te osigurati dodatnih 100 milijuna kuna godišnje kroz sustavni rad na pripremi, prijavi i provedbi razvojnih projekata u suradnji sa Sveučilištem, poduzetničkim potpornim institucijama, udrugama i poduzetnicima.

SPLIT - grad poduzetništva, obrtništva i održivog razvoja

Kroz pametna ulaganja vlastitih i sredstava EU fondova, uspostavu instrumenta potpore prijavi i praćenju projekata, zajedničko definiranje prioriteta razvojnih pravaca u nekoliko godina Split će postati grad u kojem se cijeni poduzetništvo i obrtništvo, a sve u skladu s održivim razvojem. Neke od najvažnijih mjera za postizanje ovog cilja su:

- Ulaganje iznosa od oko 10 milijuna kuna godišnje iz vlastitih sredstava i 10 milijuna kuna iz EU fondova godišnje za poticanje malog poduzetništva, obrta, zanatstva, udruga, zadruga, projekata i inicijativa u svim sektorima.
- Ulaganje iznosa od oko 10 milijuna kuna iz vlastitog proračuna za socijalno poduzetništvo i 10 milijuna kuna iz EU fondova godišnje za poticanje zapošljavanja i stvaranja novih mogućnosti prihoda isključenih skupina, mladih, starijih, dugotrajno nezaposlenih, osoba s invaliditetom kroz studentske i socijalne zadruge i društvena poduzeća u zelenom poduzetništvu, socijalnim uslugama i drugo.
- Osnivanje garantnog fonda, stručne podrške, poduzetničke potporne

institucije, te besplatna pomoć u privlačenju EU sredstava kako bespovratnih, tako i investicijskih. Podrška projekata koji omogućavaju stvaranje kvalitetnih radnih mjesta s visokim plaćama koji će zadržati, vraćati i privlačiti mlade, visokoobrazovane, ali i sve druge poduzetne i sposobne ljude u Split i okolice.

- Olakšat ćemo poslovanje, smanjivati i ukidati poreze i namete. Do kraja mandata ćemo smanjiti prirez na 10%, te ukinuti porez na potrošnju.
- Produljit ćemo trajanje ugovora za koncesiju s jedne na četiri godine.
- Zajedničko i transparentno definiranje ključnih razvojnih prioriteta te stvaranje poticajnih mjera za njihovo rješavanje kroz inovacije.
- Kratki lanci opskrbe i poticaji za tržišnice i proizvođače domaćih i ekoloških proizvoda u svakom kvartu.
- Inzistirali smo, a tako ćemo i nastaviti, da gradska uprava i gradske tvrtke i ustanove plaćaju svoje račune na vrijeme, kako bi poduzetnici i obrtnici mogli bolje planirati svoje poslovanje bez dugovanja javnog sektora prema njima.
- Otvoreni natječaji za privatne ulagače za rješavanje ključnih problema grada kao što su promet, parkirališta, industrijsko-poslovni centri, šetnice, energetika, otpad ...

SPLIT - grad svjetskih značajnih događanja

Potencijal Splita kao centra svjetskih značajnih događaja je već sada prepoznat od organizatora velikih svjetskim manifestacija. Za veći iskorak potrebno je izgraditi sustav podrške producentima, uložiti početna sredstva koja bi se vratila gradu kroz događaje, a neophodno je uključiti i cijeli potencijal grada, prvenstveno Sveučilište i udruge civilnog društva. Posebno je važno raditi na događajima van središnje turističke sezone, kako bi se sezona produžila kroz cijelu godinu. Neke od najvažnijih mjera za posti-

zanje ovog cilja smo već potakli, kao što je pokretanje osnivanja „Ureda za film“ u okviru Centra „Zlatna vrata“ koje smo već realizirali, a ostale mjere su:

- Uspostava podrške producentima svih vrsta svjetskih događanja i atrakcija koji će omogućiti aktiviranje, nove prihode i perspektive za najmanje 50 000 građana te razvoj cjelogodišnjeg turizma temeljenog na znanju, kulturi, kreativnosti, sportu i zabavi.
- Ulaganje od oko 10 milijuna kuna godišnje iz vlastitih sredstava i 10 milijuna kuna iz sponzorskih ugovora za sufinanciranje produkcije svjetskih događanja (slično modelu Ultra, ali za sve segmente i vrste događanja koji predstavljaju atrakciju međunarodnog značaja).
- Poticanje, pokroviteljstvo i suorganizacija kongresa, konferencija, gospodarskih i stručnih foruma, koncerata, izložbi, sajмова, kulturnih smotri, festivala, sportskih događanja, aktivnog, zdravstvenog i kreativnog turizma, koji će privlačiti stotine tisuća posjetitelja i izvan sezone, te svakom građaninu donijeti mogućnosti nove zarade, ne samo kroz najmove, već kroz usluge, trgovinu i nove poslove.
- Uključiti Sveučilište, studente, mlade, udruge, poduzetnike.

SPLIT - grad svjetskih tematskih parkova sadašnjosti i budućnosti

Split sa svojim naseljima koji mu gravitiraju predstava jedinstveni spoj povijesne i kulturne baštine, tradicije, prirodnih ljepota i razvojnog potencijala. U suradnji sa kulturnim i obrazovnim institucijama, kao i s udrugama civilnog društva, razradit ćemo niz projekata kroz koje ćemo u funkciju razvoja staviti sve jedinstvene prednosti Splita i okolice. Neke od najvažnijih mjera za ostvarivanje ovog cilja su:

- Ključne resurse grada, kao što su, na primjer, Dioklecijanova palača, Marjan, Mosor sa Zvezdarnicom, Stobreč, Žrnovnica, Čiovo/Slatine, pretvoriti u mjesto aktivnog i održivog življenja, rada, rekreacije, odmora, slobodnog vremena i zabave.
- Ključne vrijednosti pretvoriti u atrakcije i stvarne vrijednosti kako za građane, tako i za turiste.
- Izgraditi pješačke, biciklističke, penjačke, sportsko-rekreacijske, adrenalinske, poučne i druge tematske staze, igrališta i sadržaje s ugostiteljskim, uslužnim i prodajnim sadržajima.
- Zvezdarnicu pretvoriti u tematski park „Povijest, sadašnjost i budućnost svemira“.
- Na Mosoru izgraditi adrenalinske parkovi za penjanje, spuštanje, pješačenje, brdski biciklizam, vježbališta za sportaše i rekreativce.
- Na Čiovu, uz posebnu pažnju za očuvanje okoliša, razraditi i ponuditi niz tradicionalnih i inovativnih zabavnih i rekreacijskih aktivnosti na moru i uz more.

SPLIT - mediteranska prijestolnica kreativnih industrija

Veliki dio moderne industrije čine takozvane kreativne industrije (za više o ovom tipu industrije pogledati dio programa o kulturi), koje ostvaruju puni potencijal

građana i ostvaraju velike dodatne vrijednosti za ekonomiju. Zbog svog velikog ljudskog potencijala, geografskog položaja, povijesne i kulturne baštine Split ima sve predispozicije da postane mediteranska prijestolnica kreativnih industrija. Neke od najvažnijih mjera za postizanje ovog cilja su:

- Ulaganje od 10 milijuna kuna godišnje iz vlastitih sredstava i 10 milijuna kuna iz EU fondova godišnje za poticanje kreativnih industrija poput glazbe, plesa, multimedije, filma, videa, kreativnih glazbeno-scenskih produkcija, informatike i slično.
- Stipendiranje škola i obrazovanja za mlade i kreativce o mogućnostima razvoja kreativnih industrija.
- Poticanje istraživanja i razvoja, inovatora, inovacija, start-upova, novih proizvoda i usluga, te svih poslova koji mogu omogućiti brzi rast i nova radna mjesta u kreativnom sektoru.

IT CENTAR SVITA

Ubrzali smo realizaciju projekta Tehnološkog parka Split u Dračevcu. Dovořit ćemo izgradnju centralne zgrade do kraja 2023. godine i razvijati ostale dijelove projekta, kroz koji ćemo promovirati Split kao centar IT i drugih modernih industrija.

IT i visokotehnološka industrija će postati sastavni dio identiteta grada, povećati gospodarsku aktivnost u gradu kroz čitavu godinu i odmaknuti ga od uloge isključivo turističke destinacije. Split kao regionalni centar modernih tehnologija i inovacija će obuhvaćati sveučilišni centar s jakim akademskim i postakademskim STEM programima, snažne urede velikih i na desetke malih i srednjih IT i drugih visokotehnoloških kompanija. Grad će imati razvijenu infrastrukturu, zajednicu i uvjete potrebne za kontinuirani rast IT industrije i start-upova kao i za privlačenje i zadržavanje stručnjaka u visokotehnološkim industrijama na život i rad u Splitu.

Razvoj Splita u IT i start-up centar ovisiti će o mnogo uvjeta i sama odluka i pomoć gradske uprave zasigurno nije dovoljna za postizanje gore iznesene vizije. Neovisno o tome sam grad i zainteresirani predstavnicima iz industrije mogu odigrati značajnu ulogu i biti nositelji potrebnih promjena i razvoja. U nastavku su dani primjeri konkretnih mjera i uloga koje gradska uprava može imati u stvaranju regionalnog IT i start-up centra u Splitu.

Proaktivni predstavnici lokalne politike:

- gradonačelnik i odgovorni zaposlenici gradske uprave kontinuirano dostupni i otvoreni za kontaktiranje, savjetovanje i koordinaciju s predstavnicima iz IT industrije,
- lobiranje i inzistiranje na bezrezervnoj podršci i javnom ulaganju na županijskoj i državnoj razini.

Direktna pomoć i promocija lokalnih kompanija:

- kroz gradske kanale oglašavanja (web, društvene mreže, ...),
- kroz turističke materijale (brendiranje Splita kao IT i visokotehnološkog grada, a samim time i kompanija koje čine taj identitet, ovaj brend ugraditi u sve turističke materijale o gradu – vodiči, letci, karte, ...),
- angažman lokalnih kompanija na razvoju gradskih IT projekata,
- smanjenje troškova za pokretanje i rad kompanija u nadležnosti lokalne samouprave,
- dodjela godišnje nagrade grada za naj IT tvrtku ili posao te najbolji start-up, kao financijski poticaj, ali i svečanost za okupljanje industrije i medijsku vidljivost.

Sufinanciranje aktivnog uključivanja i upoznavanje mladih sa STEM područjem – još kroz osnovne i srednje škole.

Intenzivna suradnja sa Sveučilištem s ciljem proširenja i unaprjeđenja STEM studija i suradnje s industrijom:

- koordinacija aktivnosti i planiranje razvoja sveučilišne infrastrukture,
- analiza mogućnosti i pomoć sveučilištu u moderniziranju studijskih programa, povećanju broja studenata, privlačenju novih i motiviranju trenutnih predavača, profesora i asistenata,
- direktno sufinanciranje i pomoć sveučilištu: direktno ulaganje u opremu, sufinanciranje studijskih programa, stavljanje dijela gradske službe na raspolaganje za administrativnu pomoć sveučilištu, ...
- povećati privlačnost i pristupačnost studiranja u Splitu, zadržati talentirane ljude koji završavaju srednje škole u Splitu, ali i postati grad koje će na STEM studije privlačiti najbolje iz čitave regije (BiH, Crna Gora, ...).

Stavljanje u korisne namjenske funkcije gradske stanove i prostore:

za potrebe podrške IT industriji i razvoju start-upova, za namjenske potrebe sveučilišta, na raspolaganje IT kompanijama i start-upovima kroz jeftine ili besplatne najmove, ...

Aktivno poticanje i sufinanciranje i promocija konferencija i događaja u IT sektoru.

Poboljšanje svih ostalih aspekata upravljanja gradom i kvalitete života u istom kao direktno povećanje privlačnosti za zadržavanje IT stručnjaka da žive i rade u Splitu.

Kvaliteta života u Splitu može biti nevjerojatna komparativna prednost pri privlačenju i zadržavanju kompanija i stručnjaka iz IT sektora. Naročito s obzirom da se radi o sektoru koji bitno ne ovisi o lokaciji gdje se obavlja posao. Navedeno je potrebno iskoristiti jer takav profil ljudi, kompanija i priljeva dodatne vrijednosti može značajno ubrzati razvoj građanstva, gospodarstva i multikulturalizma u Splitu.

GRADSKA UPRAVA NA USLUZI GRAĐANIMA, PODUZETNICIMA I GOSTIMA

Gradonačelnik i gradska uprava služe građanima, ustanovama, tvrtkama i gostima grada, transparentna je, stručna i motivirana, efikasna i racionalna, uključuje građane u donošenje i provođenje odluka, osigurava javne i socijalne servise te strateški vodi razvoj grada. Moderna uprava moderne informacijske i komunikacijske tehnologije za kontakte s građanima i povećanje učinkovitosti i transparentnosti.

Strateški vodi razvoj grada

Zajedno sa svim zainteresiranim građanima, domaćim i svjetskim stručnjacima moderna uprava stvara viziju grada, sagledavajući grad sa svih aspekata: urbanistički, komunalno, gospodarski, kulturno, znanstveno, edukacijski, demografski, sportsko-rekreacijski itd. Osigurava stalnu komunikaciju sa stručnjacima, građanima i radi na razmjeni iskustava sa sličnim sredinama u Hrvatskoj i svijetu. Izrađuje kratkoročne i dugoročne planove, priprema izvedbene projekte i donosi mjere za njihovu provedbu. Stalno surađuje sa susjednim gradovima i općinama.

Služi korisnicima

Korisnici usluga su građani, tvrtke, ustanove, kao i gosti našeg grada. Kroz stalnu i transparentnu komunikaciju s građanima i stručnjacima uprava potiče vrijednosti zastupane svojim programom, skrbi o ravnomjernom unaprjeđenju života u kotarevima, pomaže i povezuje rad udruga, posebice skrbi o djeci, ljudima treće dobi, marginaliziranim skupinama, osobama s posebnim potrebama, braniteljima, itd. Moderna uprava ponovno se vraća svom osnovnom cilju, a to je služenje građanima, unaprjeđenju životnog standarda i podizanja kvalitete življenja. Maksimalno je na usluzi gospodarstvenicima i investitorima. Stalno izgrađuje povjerenje svojih korisnika.

Transparentna je u svom radu

Raznim komunikacijskim kanalima pruža građanima sve relevantne podatke o svom radu, troškovima, odlukama i planovima. Svi tekstovi dokumenata i izmjena dokumenata moraju biti pročišćeni i u skladu sa svim promjenama. Stalnu interakciju sa svojim korisnicima (građani, tvrtke, ustanove, posjetitelji grada) obavlja putem „kontakt centra“ (telefon, mail, web, pisana komunikacija, usmena komunikacija, TV i radio postaje, društvene mreže, screen touch ekrani u centru i u kotarevima), javnim tribinama po određenoj temi, anketama i sl. Prema potrebi korisnika formira ad hoc radne skupine kako bi se na što efikasniji način rješavali problemi i stvorio partnerski odnos sa svim korisnicima.

Stručna je, motivirana i efikasna

Upravu, sve njene službe i gradske tvrtke mogu voditi samo stručni, odgovorni i motivirani ljudi uz stalnu provjeru kvalitete njihovog rada i ocjenjivanje od strane korisnika, nadređenih, gradskog vijeća i usporedbom sa sličnim sredinama. Obrazovanje ovih kadrova, kao i korisnika usluga mora biti stalno i kvalitetno na obostranu korist. Na godišnjoj razini uprava prolazi kroz unutarnju kontrolu kvalitete rada te prema navedenim izvješćima postupka i izrađuje plan za narednu godinu, a sve u svrhu unaprjeđenja kvalitete rada uprave.

Uprava u svom radu treba biti i efikasna, što znači donošenje odluka i rješavanje problema u realnom vremenu. Sve procedure i procesi moraju biti jasni, brzi i dokumentirani, što podrazumijeva maksimalno korištenje informatičkih tehnologija i informatičkih stručnjaka. U ocjenjivanju rada uprave, jedan od važnih indikatora je i brzina, odnosno efikasnost.

Racionalna je i ekonomična

Posluje po principima dobrog domaćina, što znači da gradski novac i imovinu koristiti na transparentan način s ciljem ušteda, ostvarenja prihoda, razvoja grada ili neke njegove komponente življenja. Potiče mjere cjeloživotnog obrazovanja, prekvalifikaci-

ja, samozapošljavanja (suradnja s HZZ-om), malog poduzetništva i sl. Organizira kulturna, sportska, gospodarska, humanitarna i druga događanja s akterima iz cijele Hrvatske i šire. Stalno i ciljano gradi suradnju s gradovima iz okruženja i promiče zajedničko rješavanje komunalnih, prometnih i drugih problema.

Potpuna informatizacija javne uprave (e-uprava)

Standard modernih gradova je potpuna informatizacija svih službi i procesa u javnoj upravi (e-uprava), što je neophodan faktor za transparentnost, efikasnost i racionalnost uprave. Sve gradske službe će biti u potpunosti povezane modernim tehnologijama, sve informacije će biti objavljene na internetu, o svakoj molbi građana i drugih korisnika vodit će se javna evidencija, sve molbe i zahtjevi će biti obrađeni u najkraćem mogućem vremenu.

Uvest ćemo novi informatički sustav i educirati djelatnike uprave, kojim ćemo u roku od četiri godine postići znatne uštede u sustavu javne uprave, a istovremeno će upravu učiniti racionalnom, efikasnom i transparentnom. Već smo uveli elektroničko potpisivanje dokumenata, što se pokazalo kao veliki napredak u poslovanju.

Sve informacije dostupne na internetu

Sve informacije o radu gradske uprave bit će dostupne na internetu. Svi dokumenti (molbe, zahtjevi, dozvole, rješenja, izvješća, izjave itd.) bit će dostupne svi građanima. Na ovakav način ćemo postići potpunu transparentnost rada, što je najbolji način borbe protiv korupcije.

Kontakt centar za građane

Uspostavit ćemo kontakt centar za građane, koji će biti dostupan svih sedam dana u tjednu. Građani će moći direktno doći u kontakt centar, nazvati na telefon, poslati SMS, e-mail ili drugu vrstu poruke i objasniti svoj problem. Svaki poziv će se evidentirati te će se zadužiti službe da problem riješe u najkraćem mogućem vremenu. Sve će se evidentirati tako da će se u svakom trenutku vidjeti status

svakog problema i vidjeti gdje u sustavi stvari dobro, a gdje loše funkcioniraju, kako bi se mogli popraviti. Uspostavit ćemo i službu za žalbe građana, gdje će se zaprimati žalbe na rad uprave. Cilj nam je stvoriti upravu koja će građane poticati na aktivno uključivanje u život grada. Svi korisnici uprave moći će uz pomoć službenika rješavati svoj problem, ali i pronalaziti partnera za ostvarenje svog projekta – bilo da je riječ o običnim građanima, udrugama civilnog društva ili poduzetnicima.

Ispitivanja javnog mnijenja

Današnja tehnologija omogućava efikasnu, jeftinu i brzu komunikaciju, koju ćemo iskoristiti za komunikaciju građana i uprave. Provodit ćemo česta ispitivanja javnog mnijenja, kako bismo dobili uvid u mišljenje i raspoloženje građana.

Sustav za upravljanje dokumentima

Svaki dokument koji ili uđe ili se napravi ili izađe iz gradske uprave će se evidentirati u informatičkom sustavu, tako da se u svakom trenutku osigura transparentno i javno poslovanje. Svi korisnici (građani, ustanove, tvrtke, gosti) će imati dostupne dokumente bez potrebe za fizičkim prisustvom (preko interneta).

Racionalizacija radnih mjesta u javnoj upravi

Izradili smo precizan plan restrukturiranja uprave. S planom reorganizacije smo upoznali zaposlenike, a nakon usvajanja na Gradskom vijeću, nastavit ćemo s procesom restrukturiranja. Zaposlenike ćemo educirati i motivirati na odgovoran i predan rad, stvarajući pozitivno radno ozračje u kojem će motivirani djelatnici biti na usluzi svim korisnicima. Smanjit ćemo broja zaposlenika, kroz sustav otpremnina i odlaska u mirovinu. Svi zaposlenici će dobiti priliku sudjelovati u razvoju grada. Izradit ćemo program za stimulaciju najboljih službenika, te tako privući najbolje stručnjake u gradsku upravu. Prema najboljim svjetskim standardima izradit ćemo pravilnik o ocjenjivanju rada djelatnike, kojim ćemo nagraditi aktivne, odgovorne i produktivne, a druge motivirati na poboljšanje svog rada.

Tjedna predstavljanja rada gradonačelnika i uprave

Svaki mjesec u isto vrijeme, u jednom od gradskih prostora, gradonačelnik će izvijestiti građane o aktivnostima u proteklom tjednu i budućim planovima omogućujući diskusiju i direktan kontakt s građanima.

Edukacije vijećnika za upravljanje gradom

Gradski vijećnicima potrebna je edukacija iz raznih područja upravljanja gradom, kako bi mogli donositi odluke na dobrobit svojih građana. U suradnji sa Sveučilištem organizirat ćemo edukaciju gradskih vijećnika i tako omogućiti kvalitetniji rad Gradskog vijeća.

Javno praćenje gradskih projekata

Sve gradske projekte, kao i projekte u kojima grad vodi računa o rokovima izvođenja, objavit ćemo na internetu i redovno pratiti njihovo izvođenje. To smo već uveli kao redovno izvješće gradonačelnika na sjednicama Gradskog vijeća. Na takav način želimo motivirati građane na sudjelovanje u praćenju projekata, kao i motivirati izvođače i gradsku upravu na efikasnije rješavanje gradskih problema. Pri dodjeli gradskih projekata, kao važan faktor uvest ćemo efikasnost i kvalitetu do sada izvršenih projekata, potičući odgovorno ponašanja svih u lancu odgovornosti za njihovo izvršavanje.

Mjesečni gospodarski forum

Organizirat ćemo redovni kvartalni gospodarski forum, na kojem će gospodarstvenici i gradska uprava diskutirati o strateškim smjernicama razvoja gospodarstva, rješavanju tekućih problema i omogućiti razmjenu iskustava, ideja i projekata.

Od građana nećemo tražiti niti jedan dokument ili podatak koji već imamo

Premda ovo izgleda trivijalno i zaista nema smisla od građana tražiti da oni sami ishoduju dokumente ili podatke koje su već predali ili koje gradske službe već imaju, u praksi se od građana

na često traži da sami obilaze urede u potrazi za tim podacima ili dokumentima. Naša uprava će uvesti pravilo da od građana ne smije tražiti niti jedan podatak ili dokument koji sama već ima ili joj ga je građanin već predao.

AMBICIOZNA KAMPANJA PRIJAVA NA EU FONDOVE

Danas su u svijetu dostupni razni izvori financiranja, poput europskih projekata, ali i mnoštva drugih svjetskih fondova. Nastavit ćemo razvijati službu za međunarodne i EU projekte, koja će aktivno tražiti različite načine financiranja, prijavljujući gradske projekte na europske i svjetske fondove. Služba će biti dostupan i građanima, ustanovama, udrugama i tvrtkama, kao pomoć u financiranju i njihovih projekata.

Ured Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije u Bruxellesu

Zajedno sa Splitsko-dalmatinskom županijom uspostaviti ćemo ured u Bruxellesu, kako bismo bili što bliže samom izvoru europskih fondova. Aktivno traženje međunarodnih izvora financiranja zahtjeva stalnu prisutnost na samom izvoru financiranja. Kako bismo smanjili troškove ured ćemo uspostaviti i financirati zajedno sa Splitsko-dalmatinskom županijom.

Registar gradskih projekata

Izradit ćemo registar gradskih projekata za međunarodne izvore financiranja, koji će se neprestano nadopunjavati. S obzirom da će se većina sredstava iz gradskog proračuna dijeliti prema principu natječaja, na koje će se građani, ustanove, udruge, društva, tvrtke prijavljivati s konkretnim projektima, najbolji projekti će se uvrstiti u registar gradskih projekata i prijavljivati za financiranje na međunarodne fondove. Sve gradske ustanove i javna poduzeća imat će obavezu izrade takvih projekata.

Centar za edukaciju izrade, financiranja i vođenja projekata

Jedna od najvažnijih strateških odrednica razvoja grada je suradnja sa Sveučilištem u Splitu. Zajedno sa Sveučilištem otvorit ćemo Centar za edukaciju izrade, financiranja i vođenja projekata kroz koji ćemo građane, ustanove, javna poduzeća, udruge, društva, tvrtke i sve druge zainteresirane obrazovati o znanjima i vještinama izrade, financiranja i vođenja projekata. Na takav način ćemo povećati broj prijavljenih projekata te sve korisnike poticati na aktivnost i odgovornost.

GRADSKA IMOVINA KAO INSTRUMENT RAZVOJA GRADA

Grad posjeduje imovinu kojom se sada neracionalno služi, a čak niti nema potpunu evidenciju sve svoje imovine. Gradska imovina, pored ljudskog potencijala, najveći je gradski resurs i predstavlja veliki potencijal za razvoj grada. Veliki broj strateških projekata grada se može realizirati upravo racionalnim, transparentnim i efikasnim korištenjem gradske imovine.

Najprije ćemo, u najkraćem vremenu, popisati i javno objaviti svu gradsku imovinu i njeno korištenje. Taj smo proces već započeli i za njega angažirali jednog od najboljih hrvatskih stručnjaka. Zatim ćemo izraditi strateški plan upravljanja gradskom imovinom, kroz koji ćemo povezati imovinu sa strateški projektima grada, definirati način korištenja (natječaje, uvjete korištenja, uvjete oduzimanja prava na korištenja imovine u slučaju neracionalnog upravljanja i promjene namjene gradskih prostora itd.). Redovno ćemo pratiti korištenje gradske imovine, posebno gradskih prostora, te o njoj javno izvještavati na web stranicama grada.

Javna objava popisa gradske imovine i njenog korištenja

Izradit ćemo i redovno ažurirati popis gradske imovine i njenog korištenja. Korištenje imov-

ine zasnivat će se na javnim natječajima, a precizno definiranim uvjetima koji će se pratiti i korištenje oduzimati u slučajevima neracionalnog ili nenamjenskog korištenja.

Političke stranke u jednoj zgradi, a Centar grada proizvodnji i edukaciji

Određen broj političkih stranaka koristi gradski prostor u centru grada po povlaštenim cijenama. Sve političke stranke koji koriste gradski prostor smjestit ćemo u jednu zgradu, omogućit im uvjete za djelovanje, a prostore koji se sada koriste prenamijeniti za aktivnosti kojima se potiče poduzetništvo i obrazovanje.

REORGANIZACIJA I RACIONALIZACIJA GRADSKIH PODUZEĆA

Započeli smo i nastaviti ćemo s reorganizacijom i racionalizacijom gradskih poduzeća da budu na usluzi građanima, poduzetnicima i gostima.

U nadzornim odborima i upravnim vijećima stručni i etični ljudi

U sve nadzorne odbore i upravna vijeća postavili smo, kroz javni poziv, ljude neprikosnovenih stručnih i etičnih kvaliteta. Oni će svojom stručnošću prvo doprinijeti boljem usmjeravanju rada firme, a onda i stvoriti pritisak (ali i uvjete) za direktore i uprave tih firmi da rade maksimalno stručno.

Obavezni javni natječaji za sva zapošljavanja

Za sva nova zapošljavanja u javnim tvrtkama i ustanovama uveli smo obavezu javnih natječaja, na koje će se primati isključivo stručni i kvalificirani ljudi.

< centar >